6 20 70
PETRENKO ROMAN
7205, 16TH AVE
TAKOMA PARK MD 20012

У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 77. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ТРАВНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 1, 1970 No. 77. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 30 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

НІКСОН ПРОСИТЬ КОНГРЕС ЗБІЛЬШИТИ ФОНДИ для коледжів, щоб там можна було вивчати мови, історію й культуру тих держав, що є на схід від Західньої Европи, але важливі для Америки. Ніксон вирішив просити Конгрес, щоб призначив на повищі цілі 15.3 мільйона долярів в році, що зачнеться 1-го липня 1970. З цих фондів мають давати стипендії тим студентам, які вивчають мови: російську, африканські, азійські та мови середньої Европи і Південної Америки. Уряд на цю ціль початково проєктував 6 мільйонів долярів, але на просьбу президентів університету, між іншим і президента Гарварду містера Натана Пусі, збільшив цю суму до 15.3 мільйона.

ВИПРОБОВУВАННЯ КОСМІЧНОГО КОРАБЛЯ „Аполло 13" відкладено на один місяць, бо науковці стараються знайти причину експльозії збірника з киснем у космічному кораблі „Аполло 13" на висоті 205,000 миль в дорозі до Місяця. Лет до Місяця „Аполло 14" має початися 1-го жовтня цього року. В Бавлдері в Колорадо три фахівці з Аеронавтичної і Космічної Адміністрації досліджують ті збірники, в яких зберігається кисень для космічних летів, і які продукується у фабриці в Колорадо.

УРЯД ДОПОМАГАТИМЕ ОСОБОВИМ ЗАЛІЗНИЦЯМ, щоб втримати залізничний рух між містами, який є дефіцитовий тому, що залізничні компанії не можуть витримати конкуренції з автобусами й літаками. На цю допомогу призначено вже 175 мільйонів федеральних фондів. Уряд має на неї згоду провідників Демократичної Партії в Конгресі. Напівприватна корпорація має зайнятися рухом тих поїздів між недалекими містами, де залізничний рух може сяк - так виплачуватися. Проєкт передбачає і залізничний рух між дальшими містами, який дуже обмежився в останніх роках, але який таки потрібний.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН домагався, щоб телевізійна система Колюмбія Бродкастінґ Систем скоротила в передачі його інтерв'ю, яке мають передавати в найближчу суботу 3-го травня. Представник цієї стації відмовився потвердити, або заперечити, що Джансон просив викинути те місце в інтерв'ю, в якому говориться про те, що він, Джансон, не вірить в те, що Лі Гарві Освалд був єдиним вбивником президента Кеннеді. З кол, близьких до СіБіЕс пояснюють, що Джансон мав висловитися, що він не може позбутися сумніву, щоб Освалд не мав жадних спільників. Джансон мав застережене право домагатися скорочення зафільмованого інтерв'ю з огляду на безпеку країни. І він це зробив тепер.

АЛЛЕН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ВІН СТАРАТИМЕТЬСЯ об'єднати всі школи, і ті, що є тепер сеґреговані правно (де юре) і ті, які є сеґреговані внаслідок мешканевих обставин, бо в околиці живуть самі білі або чорні учні. Ця заява Аллена, який є комісаром виховних справ ЗСА, різниться від недавньої заяви президента Ніксона, який казав, що треба зліквідувати сеґреґацію в школах, коли вона існує внаслідок закону, і треба залишити окремі школи для білих або кольорових учнів, коли вони сеґреговані на основі мешканевих обставин (де факто). Ще не знати, яке становище займе в цій справі Президент. Комісар Аллен часто висловлював погляди в справі шкіл, які не утотожнювалися зі становищем Уряду.

У СВІТІ

СПРАВА КАМБОДЖІ БУЛА ПРЕДМЕТОМ нової наради у Білому Домі, в якій взяли участь през. Ніксон, державний секретар Вілліям Роджерс, секретар оборони Мелвін Лерд і дорадник Президента проф. Генрі Кіссінґер. Затримку у проголошенні рішення Президента в цій справі спричинили паралельні заходи американської дипломатії, щоб таки переконати Москву, що в її інтересі лежить замирення в Південній Азії, а не зріст тамошніх впливів Пейпінґу, —— та старання, щоб потрібну Камбоджі допомогу дали деякі вільні азійські держави.

В ЄГИПТІ ЗГИНУЛИ один совєтський генерал і багато інших старшин — твердять деякі західні газети: це мало статися під час ізраїльського летунського бомбардування військових влаштувань біля містечка Гельван на півдні від Каїро. Совєтська і єгипетська преса промовчала це, але та подія буцім-то вирішила, що охорону Каїро й околиці перебрали на себе совєтські летуни.

ШВЕДСЬКІ КОМУНІСТИ УЛАДИЛИ нову демонстрацію проти ЗСА: коли американський амбасадор Джером Голленд відкривав американський культурний центр — група „лівих" авантурників кидала яйця й помідори та вигукувала проти Америки. Сімох авантурників арештовано. ЗСА очікують офіційного перепрошення від шведського уряду.

МАО ТСЕ-ТУНҐ НЕ ПОКАЗАВСЯ ніде прилюдно вже від шести місяців. Припускають, що він займе головне місце на трибуні в дні 1-травневих святкувань у Пейпінґу. Мао Тсе-тунґ має 76 років і раз-ураз виринають плітки про його відхід від державного життя.

БРИТІЙСЬКА ПАРТІЯ ПРАЦІ ЗДОБУЛА деякі успіхи в останніх виборах до міських рад. У виборах в Гаммерсміт британські соціялісти отримали на 7.7% голосів більше, як в попередніх виборах. Також поправили свій стан посідання у міській раді Великого Лондону. Уважають це за зворот в настроях британців у користь соціялістів. Дотепер загально припускали, що в найближчих парляментарних виборах — пізнім літом цього року — виграють консерватисти.

ПРЕЗИДЕНТ 24-ОЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН ВИЙШЛА заміж: 42-річна муринка Енджі Брукс, активна в дипломатичній службі африканської держави Ліберія від 1954 року, розведениця, що має з першого подружжя двох дорослих синів, вийшла заміж за педагога в Ліберії, Ісаака Рандолфа.

СІМ ЗАМОЖНИХ ДЕРЖАВ СВІТУ ПОГОДИЛИСЯ, щоб Індонезія звернула їм свій довг висотою 1,700.000.000 дол. сплатами впродовж 30-ох років. Відсотки від того довгу, які наросли до 445 мільйонів дол., будуть сплачувані впродовж 15-ох років, почавши від 1985 року. Таку угоду зробила Індонезія з ЗСА, Британією, Японією, Францією, Західньою Німеччиною, Італією і Голляндією після чотирирічних переговорів з ними. Ще більший довг Індонезія має супроти СССР і різних його сателітів за достави зброї. Ті довги наробив колишній диктатор Індонезії Сукарно, який залишив своєму наступникові Сугартові порожну касу й зруйновану господарку.

Сенатори критикують Ніксонів плян соціяльної опіки

Вашингтон. — На Сенатській Фінансовій Комісії почалося обговорення урядового проєкту соціяльної опіки, згідно з яким родини з чотирьох осіб (батьки і двоє дітей) мали б мати запевнений річний прибуток в сумі 1,600 долярів. Цей плян критикували і ліберали і консервативні. На соціяльну опіку Уряд пропонує видати 4.4 більйона долярів у фінансовому році, що починається 1-го липня 1970 р. Урядовий проєкт предложив секретар здоров'я, освіти і соціяльної опіки Роберт Г. Фінч. Голова Фінансової Комісії сенатор демократ із Луїзіяни Расселл Б. Лонґ заявив, що предложений проєкт коштуватиме більше, як передбачає Уряд, і що цей проєкт може бути заохотою для безробітних не шукати праці, тільки жити з федеральної допомоги. Та інший сенатор демократ із Коннектикат Абрагам А. Рібікофф твердив, що треба б збільшити фонди на соціяльну допомогу, бо число потребуючих таке велике, що запропонована сума не вистачає. Сенатор республіканець із Делевару Джан Дж. Вілліямс гадає, що Уряд замало пропонує видати на соціяльну опіку, бо збільшене число безробітних вимагатиме суми принаймні ще на один більйон долярів більшої.

Сенатори прихильно прийняли номінацію Блекмуна

Вашинґтон. — Сенатська Правнича Комісія 29-го квітня перевела переслухання в справі номінації на суддю Найвищого Суду ЗСА 61-річного Гаррі А. Блекмуна. Всі сенатори прихильно поставилися до цієї номінації, і переслухання закінчилося в одному дні, бо головним і єдиним свідком був сам суддя Блекмун. Про нього прихильно висказувалися і ліберальні і консервативні сенатори. Сенатор демократ із Мишиґену Філіп А. Гарт сказав, що „цим разом президент Ніксон вибрав одного з-поміж найліпших". Представляли номіната сенатори і конґресмени зі стейту Міннесота, звідки є суддя Блекмун. Сенатор демократ Юджін МекКарті сказав: „Я щасливий, що маю перед собою номіната, на якого можу голосувати". Сен. МекКарті голосував проти номінації на трьох членів Найвищого Суду ЗСА Гейнсворта, Карсвелла і Бурґера. Сенатор республіканець із Південної Каролайни Стром Тирмонд говорив про те, що тепер вже не будуть діяти ті сили, які „знеславлювали характер" попередніх номінатів" (Гейнсворта і Карсвелла). Сподіваються, що Сенат незабаром затвердить номінацію Блекмуна.

Суддя не вірить у правдивість зізнань сенатора Кеннеді в справі панни Копечні

Бостон., Масс. — Вкінці опублікували протокол переслухань в справі смерти панни Мері Джо Копечні, яка втонула 18-го липня 1969 р., їдучи автом, яким керував сенатор демократ із Массачусетс Едвард М. Кеннеді. В цьому звіті є немила несподіванка для сенатора Кеннеді, бо суддя Джеймс А. Бойл, який головував на слідстві, виявив свої спостереження про зізнання, в яких заявив, що він сумнівається у правдивості того, що зізнавав про цю катастрофу сенатор Кеннеді. Суддя Дж. Бойл уважає за „невідповідальні" і за „неможливі" такі пункти в зізнаннях сенатора Кеннеді: 1. Що панна Копечні залишила партію гостей на острові на те, щоб на час прибути до порону, що перевозив до Марта Виньярду. 2. Суддя не вірить зізнанням сенатора, що він поїхав в неправильнім напрямку і тому заїхав до вузького мосту. Суддя підкреслює те, що сенатор їхав із панною Копечні тим самим мостом вдень перед нещасним випадком, тому повинен був знати дорогу. Коли це не сталося, то це означає, що сенатор Кеннеді їхав неуважно, і що ця неуважна їзда могла саме спричинити смерть панни Копечні. Сенатор Кеннеді не сподівався такої заяви судді. Він у Вашинґтоні дав журналістам широке вияснення, в якому опрокидує твердження судді Бойла. В політичних колах твердять, що вияснення судді дуже пошкодило сенаторові Кеннеді, який цього року восени старається про перевибір на сенатора. В 1964 році Едвард Кеннеді здобув пост сенатора великою більшістю.

Відділи УНС Західньої Пенсильвенії приготовляються на конвенцію

Піттсбурґ. — Недалека вже 27-ма Конвенція Українського Народного Союзу, що відбудеться в Клівленді в тижні від 18-го травня ц.р., як і підготова до тієї конвенції були головним предметом нарад Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Піттсбурґу і Західньої Пенсильвенії, що відбулися тут в готелі Пік-Рузвелта в неділю, 19-го квітня. В нарадах, що їх відкрив і ними проводив найменований членом конвенційної Верифікаційної комісії голова Округи п. Карло Сачко, взяли участь урядовці і делегати понад 20 Відділів Округи. Справи Конвенції та підготови до неї, зокрема повинність кожного делеґата здобути в теперішній конвенційній кампанії щонайменше десять нових членів, з'ясовували приявні на зборах головний касир дир. Петро Пуцило та головний радний Андрій Джула. З нагоди свого побуту в Піттсбурґу, дир. Петро Пуцило скористав із запрошення інж. Михайла Комічака та виступив під час його радіопрограми, інформуючи слухачів про УНС, його конвенцію та інші актуальні справи.

ЗСА ПІДТРИМУЮТЬ ВОЄННИЙ ПОХІД ПРОТИ КОМУНІСТІВ У КАМБОДЖІ

Вашинґтон. — Одночасно в Сайґоні й у Вашинґтоні проголошено комунікати про рішення президента Ніксона — погодитися на наступ південно-в'єтнамського державного війська проти комуністів на території Камбоджі й дати наступаючим південно-в'єтнамським військам допомогу артилерією, летунством, гелікоптерами і санітарними частинами. До південно-в'єтнамських військ, що переводять воєнну операцію на території Камбоджі ,відряджено теж американських військових дорадників. Однаково в комунікаті південно-в'єтнамського військового міністерства, як теж американського командування у В'єтнамі і Департаменту оборони (Пентаґону) у Вашинґтоні підкреслено, що та операція південно-в'єтнамського війська, що користується американською допомогою, має на цілі знищити військові бази північно-в'єтнамських і партизанських військ у Камбоджі, забезпечити таким чином життя південно-в'єтнамського і альянтського військ у Південному В'єтнамі й приспішити процес „в'єтнамізації" В'єтнамської війни. В американському комунікаті звернено увагу, що комуністичні бази в Камбоджі знаходяться за 35 миль від Сайґону. ЗСА не висилають до Камбоджі свого суходільного війська. Ця воєнна операція на території Камбоджі є водночас відповіддю на просьбу нового уряду Камбоджі з-перед трьох тижнів, щоб дати Камбоджі допомогу масовими доставами зброї й амуніції. Президент Ричард Ніксон мав з'ясувати ситуацію в Камбоджі й причини, які спонукали його до того рішення, у промові до народу, яку заповів на четвер 30 квітня 1970 р.

Камбоджа — це сумежна з В'єтнамом маленька південно-азійська країна, частина колишньої індо - китайської колонії Франції, величиною кругло 70.000 кв. миль із 7 мільйонами населення. Голова Камбоджі, князь Нородом Сіганук, сприяв комуністам і толерував постійне зловживання територією формально невтральної Камбоджі, як „безпечним запіллям" для своїх військ, діючих проти Південного В'єтнаму. 18 березня ц. р., під час перебування Сіганука в Европі, антикомуністичні кола в Камбоджі перевели безкровний переворот, відсунувши Сіганука від влади. Новий прем'єр ген. Лон Ноль задеклярував дальшу невтральність Камбоджі і звернувся з закликом до комуністів, щоб вони залишили Камбоджу. Але замість вступити з новим урядом у переговори в цій справі Північний В'єтнам і В'єтконґ зірвали з нею дипломатичні зв'язки й відкликали з Пномпеню своїх представників та повели наступ проти державного війська Камбоджі, здобуваючи щораз більше терену. Три дні тому комуністичні лідери Північного В'єтнаму, Ляосу й Південного В'єтнаму (В'єтконґу) проголосили солідарність з Нородомом Сігануком та заявили, що воюватимуть спільно за повернення його до влади.

Рішення през. Ніксона щодо Камбоджі спричинило різну реакцію

Вашинґтон. — Рішення президента Ніксона дати активну допомогу південно - в'єтнамським військам, що повело офенсивну операцію проти комуністів у Камбоджі, породило різнородну реакцію серед членів Конґресу та в пресі. Ліберальні сенатори з обох партій, з головою сенатської Комісії для закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайтом у проводі, заявилися негайно різко „проти". Сенатор Джан Шерман Купер, республіканець, і Франк Черч, демократ, заповіли зголошення резолюції, яка заборонить користуватись фондами для воєнних операцій на території Камбоджі. Зате, наприклад, голова сенатської Комісії військових справ Джан Стенніс, демократ, признав слушність рішенню Президента. Припускають, що в Сенаті, може, дійсно створиться опозиційна проти того рішення Президента більшість, але в Палаті репрезентантів Президент знайде більше зрозуміння. Багато залежатиме від враження, що його зробить радіо - телевізійна промова Президента в цій справі — твердять коментатори.

ЗСА стурбовані діями совєтських військовиків в Єгипті

Вашинґтон. — Президент Ніксон наказав перевірити докладно твердження ізраїльського уряду, що совєтські пільоти переводять військові місії над територією Єгипту, користуючись доставленими Єгиптові совєтськими літаками. За твердженням газет — в Єгипті зросло число совєтських вояків до кругло 10,000. Речник Державного Департаменту Роберт МекКлоскі заявив в минулу середу 29-го квітня журналістам, що Уряд уважає активізування совєтського війська на території Єгипту „за потенціяльно загрозливу подію" та що буде вимагати від Совєтів з'ясування його цілей. Так само заступник державного секретаря Елліот Ричардсон перестеріг в той сам день у своїй промові в Ню Йорку Совєтський Союз проти „погіршування" ситуації на Близькому Сході. Єгипетські керівні кола формально заперечили, що совєтські летуни пільотують єгипетські літаки, і закинули ізраїльцям, що вони такою „пропаґандою" ображують єгипетське летунство. Проте ізраїльський комунікат запевняє, що хоч совєтські летуни дотепер не брали участи в ніяких боях, проте вони „понад усякий сумнів" переводять військові місії над територією Єгипту, а совєтські вояки й техніки заінсталювали становища протилетунських ракет „САМ-3". Американські кола вважають, що Совєти захитали існуючу на Близькому Сході рівновагу сил.

ЮВІЛЕЙНА ВІДЗНАКА ДЛЯ ЗАСЛУЖЕНИХ

Джерзі Сити. — Минулий 1969-ий рік був для Українського Народного Союзу ювілейним, бо сповнилося 75 років існування цієї установи та її служби своїй громаді і народові. Крім багатьох імпрез, ювілей цей відзначено посиленою організаційною працею, яка в результаті дала УНСоюзові кругло 5,500 нових членів. Для відзначення тих, що найбільше причинилися до цього успіху, УНСоюз видав спеціяльну ювілейну відзначку, фотознімка якої (побільшена) подана побіч. Відзнаку запроєктував мистець Богдан Титла і вона виконана в бронзі, сріблі і золоті. Бронзову відзнаку одержать усі ті, що здобули 10 до 24 нові члени; за 25 до 49 нових членів призначається срібну відзнаку, а ті, які придбали 50 і більше нових членів, одержать відзнаку в золоті. В признаванні відзнак братиметься під увагу організаційні здобутки від початку 1969-го року до 18-го травня цього року, себто до першого дня 27-ої конвенції. Конвенційні делеґати, які заслужили собі на золоту, срібну чи бронзову відзнаку, одержать її під час спеціяльної церемонії на одній із пленарних сесій Конвенції.

ОПУБЛІКОВАНО ПОШИРЮВАНИЙ В СССР ДОКУМЕНТ З ПРОГРАМОЮ ЛІКВІДАЦІЇ СОВЄТСЬКОГО ЛАДУ

Мюнхен (М. Петрович). — „Програма ліквідації совєтського ладу" — так можна назвати один з найважливіших документів захалявної літератури, що саме нещодавно появився на Заході й вийде окремою брошурою в тому ж самому голляндському видавництві ім. Герцена, яке опублікувало памфлет Андрія Амальрика, „Чи Сов. Союз проіснує до 1984 р.?" Назва цього документу: „Програма Демократичного руху Совєтського Союзу", підписана демократами Росії, України й Прибалтики.

Документ, що має 47 сторінок машинопису й порушує усі проблеми підсовєтського життя — ідеологічні, політичні, соціяльні й культурні, є не тільки нищівною критикою совєтської системи, але й дає позитивну програму перебудови усього життя в Совєтському Союзі. Ця програма, що базується на аналізі світового становища, капіталістичної й східньо - соціялістичної системи господарства, світового революційного руху, національно-визвольного руху, ідеологічної ситуації в світі — зводиться на практиці до тотального заперечення цілої совєтської системи та ставить собі метою боротьбу за побудову демократичного ладу з усіми йому притаманними свободами на зразок Заходу, при чому програма відкидає повністю марксо-ленінізм як збанкротовану ідею й пропонує частинне привернення приватної власности, боротьбу за державу, що після ліквідації сучасного Совєтського Союзу мала б назву Союзу Демократичних Республік, при чому до того Союзу мали б належати тільки ті народи, які на підставі референдуму під контролею ООН погодяться на це. Інші народи, що не захочуть належати до Союзу, мають право творити окремі держави.

Оцінюючи сучасне суспільно-історичне становище з перспективи 50 років існування совєтського ладу, Програма приписує цьому ладові імперіялістичні світові тенденції, що створює небезпеку війни і знищення людства. До влади большевики прийшли, на думку Програми ,насильницько, наслідком культурної відсталости, політичної незрілости й слабости демократичних сил і встановили комуністичну диктатуру. Агресивно-насильницька програма большевиків, яка ставила собі за мету опанування усього світу, викликала в свою чергу неґативні наслідки в Західній Европі у формі націонал-соціялізму. „Східній потік насильства породив західній. Створились два табори, що прямо рвались ,відкрито, або таємно, до світового панування, ненавидячи один одного... Проте наростаючий англо-французький спротив заставив ті дві світові сили тимчасово наблизитися й увійти в тайний договір про розподіл Европи". Це приспішило вибух другої світової війни, я-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Ректор УВУ, проф. В. Янів повернувся до Европи

Ню Йорк. — У минулу п'ятницю, 24-го квітня вечером ректор УВУ проф. Володимир Янів, після відвідин більших українських громад у ЗСА і в Канаді, відлетів з Ню Йорку до Мюнхену, заявивши, що його найближчим завданням буде підготова високошкільних курсів українознавства і літнього семестру студій при УВУ в найближчому літньому періоді. Офіційно прощали ректора Янева перед його від'їздом до Мюнхену представники алюмнів УВУ і Делеґатури УВУ в ЗСА та генеральний секретар НТШ проф. д-р Василь Стецюк. Заздалегідь заплянована поїздка ректора Янева на північно-американському терені була назагал вдатною та корисною. Він відвідав наші громади в Клівленді, Чикаго, Міннеаполісі, Дітройті, Вашинґтоні, Філядельфії, Пассейку і Ню Йорку та на канадійському терені у Вінніпезі, Оттаві і Торонті. Зустріч у цих місцевостях з професорами УВУ та з доволі великим числом алюмнів УВУ мала поважне моральне значення. Майже в усіх місцевостях заініційовано або створено окремі клітини Т-ва Прихильників УВУ та Т-ва Алюмнів УВУ, вже за гарним тутешнім американським зразком, за яким кожний абсольвент даного університету чи коледжу зв'язується зі своєю школою до кінця свого життя. Крім того ректорові проф. Яневу вдалося відвідати наші центральні установи і організа-

(Закінчення на стор. 6-ій)

— КОРОТКІ ВІСТІ —

У ЦЮ СУБОТУ ПОМ'ЯНУТЬ СЛ. П. ПРОФЕСОРА РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

Ню Йорк. — Управа Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в ЗСА запрошує громадянство на Заупокійне Богослуження з Панахидою, що буде відправлене за спокій душі сл. п. проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького — кол. Президента Головної Ради НТШ і Голови Ради НТШ в ЗСА, члена Екзекутиви УККА, видатного науковця і громадського діяча. Богослуження й Панахида відбудеться в суботу 2-го травня о 8-й ранку, в церкві св. Юра, 22 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ЗАПЛЯНОВАНА ВИСТАВКА ЮЛІЯНА КОЛЕСАРЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — По закінченні першої посмертної виставки сл. п. Михайла Осінчука дня 3-го травня, там же, в ґалерії Літературно - Мистецького Клюбу на 2-й евню, відбудеться 10-го травня відкриття виставки мистця Юліяна Колесаря. Виставку влаштовує Об'єднання Мистців Українців Америки, відкриття о 12-й год. дня. Виставка буде відкрита до 24 травня, в п'ятниці від 4 до 8 вечора, в суботи й неділі від 10 ранку до 8 вечора.

ВАСИЛЬ МЕЛЬНИЧИН ВИСТУПИТЬ на ТЕЛЕВІЗІЇ

Синсинаті, Ог. — Тенор Василь Мельничин виступить 1-го травня о 12:30 дня через телевізію на програмі „Ник Клуні Шов", канал 9. Він співатиме українські, італійські та англійські пісні. Програми можна буде дивитись у декількох стейтах відразу, а саме в Огайо, Індіяні, Кентакі, В. Вірджінії та Іллинної.

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ УМІ

В неділю 3 травня ц. р. в Українському Інституті Америки при 79 вул. і 5-ій Евеню відбудеться концерт 14-ох визначних учнів Українського Музичного Інституту. Виступлять 11 талановитих дівчат і 3 юнаки, які найбільш відзначились з-посеред усіх інших, виконуючи багату музичну програму. Початок о год. 6 по пол.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демократія і розсудок

„Коли вірите в демократію, то мусите підпорядковуватися більшості, навіть тоді, коли ви переконані, що вона короткозора і помиляється", — читаємо в синдикованому коментарі Джана П. Ровча „Чому Америка повинна встрянути в Камбоджу". Названий американський журналіст — історик, покликається на слова през. Джана Кеннеді з 1961 року: „Щоб врятувати волю людства для майбутности, — мусимо, коли треба, наражуватися й на риск. Будемо завжди шукати миру, але ніколи не скапітулюємо . . ." І тому він твердить, що Америка повинна поспішити з допомогою маленькій південноазійській Камбоджі в її боротьбі проти комуністичних агресорів.

Але тут власне він сам собі перечить. Бо коли през. Ніксон поспішить з активною допомогою Камбоджі, то матиме проти себе Конгрес, особливо більшість Сенату: члени Конгресу знають погляди й відчувають настрої своїх виборців і тому є рішуче проти анґажування Америки в дальші воєнні дії на азійському континенті. А втім, Джан П. Ровч каже правду: американська державна рація вимагає не допустити, щоб Камбоджа впала жертвою комуністичної агресії, бо це припізнило б відкликання американських військ з В'єтнаму і загрозило б безпосередньо Таї (Сіямові), у відношенні до якого ЗСА мають союзницькі зобов'язання за Південно - Азійським пактом безпеки (СЕАТО).

Це давня і складна проблема демократії. Треба коритися більшості, а більшість дуже часто не розуміє проблеми, не знає її дійсної суті і помиляється у висновках. Так було, наприклад, з становищем більшости американського народу безпосередньо після закінчення другої світової війни: під тиском настроїв більшости Уряд проголосив повну демобілізацію, а СССР використав це для перетворення 6-ох европейських держав у своїх сателітів.

Слушні справи дуже часто не є популярними. През Ніксон і його дорадники напевно здають собі справу з потреби прийти з допомогою Камбоджі. Треба буде великого хисту, зручности і відваги, щоб, не піддавшись настроям суспільства і Сенату, не поглибити внутрішньої колотнечі в країні, але й не занапастити волі Камбоджі.

Перед змінами в Кремлі

Поїздки генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва до Харкова, а потім до Ульяновська, як і члена Політбюра А. Косиґіна до Курська, виявляли не лише „передсвяткову метушню" колективних вождів з нагоди 100-ліття народження Леніна. До „вождів" належить і член Політбюра Шелепін, колишній керівник КҐБ, і він мав поїхати до Східньої Німеччини, але — не поїхав . . . На прикладі Хрущова в Кремлі вже знають, як небезпечно виїздити з Москви тоді, коли щось не гаразд у самому Кремлі...

З сателітних комуністичних партій останніми місяцями надходять вістки про те, що в ЦК КПСС назріває криза. Там ніби витворилось два крила: Шелепін, Суслов і Мазуров, як більш ортодоксальні прихильники сталінської твердої політики — з одного боку, а з другого — Брежнєв, Косиґін та Подгорний, які самі потерпіли б, коли б до влади дійшли більш відверті просталіністи. Не зважаючи на бучне відзначування 50-ліття існування большевицького режиму та газетні заяви, що „Леніна святкує вся плянета" — населення СССР ледве дає собі раду від платні до платні, між комуністичними партіями світу не видко великої єдности, між СССР і Китаєм назріває ще більший конфлікт, а у вільних країнах світу Леніна „святкують" хіба комуністи та їхні поплентачі. Але й серед закордонних комуністів десятки поділів на лівіших, правіших, прокитайських, промосковських, протроцькістських, незалежних тощо. Економічний занепад СССР та практична неможливість для сучасного проводу, на чолі з Л. Брежнєвим, розв'язати пекучі проблеми внутрішньої і закордонної політики можуть, дійсно, витворити становище, коли в Кремлі черговий раз потече кров. При тому не може бути надій на краще, бо коли до влади дійдуть заледве масковані колективним керівництвом сталіністи - централісти, то народам СССР буде ще гірше, ніж нині.

Покищо в Москві немає змін, але Кремль уже вагітний ними, бо когось треба „поставіть к стенке" за дедалі, то більші невдачі.

Валерій Остапенко

25 РОКІВ ТОМУ...

Весна 1945 року, шоста воєнна весна в Европі, виявилася передвісницею близького кінця війни, наближення її останньої, завершальної фази. Цей кінець уже відчували на всіх фронтах, після кожного бою — фельдмаршал і рядовий вояк.

На заході альянти перейшли Райн — історичний бар'єр Німеччини. На сході совєтські війська форсували Одер. Смертельне кільце навколо решток „Великого Райху" замкнулося.

Палахкотіли міста. Зупинилась індустрія. Перестали ходити потяги. Похмуре населення з тугою прислухалося до гуркоту недалеких канонад і чекало кінця, поразки, як порятунку.

Тільки дика і вперта воля Гітлера ще підіймала на боротьбу народ, звиклий до послуху. Ішли до фольксштурму старі, діти, інваліди. А в наїженій голові „фюрера" малювалися надії на дальший спротив, продовження фікції „Великого Райху", перемогу у війні.

* *

25 років тому з різних ділянок східнього та балканського фронтів, ведучи тяжкі ар'єргардні бої, відходили в гірські райони Південної Німеччини частини УНА, УВВ, Козацького Корпусу та інші добровольчі частини, для яких історія другої світової війни приділяє окремий розділ.

Ці добровільці — політичні бійці, борці за кращу долю свого народу, смертельні вороги комунізму, вершили свій останній воєнний похід з властивою для них бойовою стійкістю. Ні великі втрати, ні тяжкі умови гірської війни, ні свідомість програних боїв — не викликали в їхніх рядах паніки, розкладу, навіть послаблення дисципліни. Була воля до боротьби, і моральна перевага ще не оволоділа вояком, щоб зробити з нього байдужого обивателя.

УНА, УВВ, Козацький Корпус — єдине, безприкладне явище в історії. Ніколи й ніде не було випадку, щоб люди на чужій землі так уперто боролися, хоч і в чужих мундирах, за свої національні права. Для цих людей друга світова війна була „своєю" війною, війною за свою країну, проти всіх її ворогів.

Але то вже була приречена армія. І тільки Богові було відомо, що чекало в майбутньому тих славних синів України та далекої Кубані.

* *

25 років тому, в останню воєнну весну, над Европою пронісся вихор подій. Воєнні проблеми тоді вже відходили на задній плян, а на їхнє місце прийшли політичні. Боротьба переходила в політичну сферу, між політичними системами: на одній стороні була система західніх держав, а на другій — СССР. Ішлося про те, яка з цих систем пануватиме в Східній і Центральній Европі.

Кількома могутніми ударами авіяції західні союзники остаточно спаралізували спротив німців на фронті і оборону т. зв. „національного редуту" — останньої надії Гітлера. В кінці зав'язалися вуличні бої в Берліні. 30 квітня застрілився Гітлер, а 2 травня рештки берлінської залоги капітулювали перед військами Жукова. Того ж дня авангард ґвардійської дивізії зі складу військ Конева з'єднався на Ельбі з передовими патрулями 1-ої американської армії.

Там, на Торгавській переправі, з'їхалися тоді два танки. З танка, що прибув зі сходу, вилізли два танкісти і почали розглядати танк, що прибув із заходу.

— Дивись, — сказав один танкіст, — у них така сама п'ятираменна зірка, як і у нас, тільки біла.

— Почервоніє... — байдуже махнув рукою другий і поліз у свій танк. Напевно не думав той танкіст, що сказане ним мимоходом слово зявиться пророцтвом.

Ще не встиг улягтися гомін війни, як майже вся Европа ніби вбралася у червоний колір. Навіть не мало альянтських вояків, мабуть, на знак „червоної солідарности" поначіпляли на себе і свої „джіпи" червоне ганчір'я.

„Ходить привид по Европі, привид комунізму"...

Тоді ж у Москві гримнув двадцятиразовий салют з 220 гармат. У Парижі під Тріюмфальною аркою ще раз проїхав де Голль. В Англії і Америці прокотилася хвиля мітинґів, на яких славословили Сталіна і Росію.

Так закінчилася війна в Европі — гучним похороном одного зла і народженням другого...

* *

25 років тому союзники СССР з антигітлерівської коаліції — Англія, Франція, Америка — стали його союзниками в антинародній, антидемократичній політиці на сході Европи.

Інспіруючи „рухи спротиву" Франції, Бельгії, Голляндії, Данії, Норвеґії, Югославії, Греції — західні політики лишилися байдужими до Воюючої України, до Українського резистансу, головним виразником якого була Українська Повстанська Армія.

Західні демократії допустили межуючі зі злочином помилки також супроти тих, хто під час війни боровся за свої національні права в рядах УНА, УВВ, Козацького Корпусу. Для цих добровольчих частин із закінченням війни закінчилася й їхня воєнна епопея — і почалася епопея полону. Лієнц, Плятлінґ, Ріміні... Колись маловідомі провінційні, тихі місця з кінцем весни і літа 1945 року набули широкої, недоброї слави. Там тоді були порушені елементарні закони війни, загальновизнані міжнародно - правові норми, що реґулюють положення полонених, усі міжнародні закони, конвенції, угоди, що захищають права людини.

Західній світ не хотів тоді зрозуміти, чому десятки, сотні тисяч людей не бажали повертатися на батьківщину, де до війни вони провели своє життя, де зосереджені всі їхні інтереси, де лишилися їхні родини. Представники найпередовішої в світі цивілізації, культури, гуманізму з холодною байдужністю спостерігали, як люди накладали на себе руки, щоб уникнути повороту на „родіну".

То були дні, коли західні політики, дотримуючись „ялтинських параграфів", забули, що існують традиції вільних демократичних народів, існує ще й вояцька етика, яка не допускає насильства навіть над переможеним ворогом, існує, нарешті, християнська мораль, яка зобов'язує до справедливости і милосердя.

Так доля чи чиясь всесильна на землі рука вказала тисячам людей, борцям за кращу долю свого народу, смертельним ворогам комунізму, два шляхи. Один повів на Захід, знов на різні комісії, перевірки, допити, під „музику" з Москви — „ми вас і на дні морському знайдемо!". Другий шлях спочатку крізь шпалери англійських королівських гренадирів, потім через СМЕРШ-НКВД — на далекий Сибір...

* *

25 років тому, коли закінчилася війна, її жертви продовжували рости. Правдиву причину цього можливо подасть якийсь майбутній історик, вільний від суб'єктивних переживань і вражень.

Ці жертви позначені багатьма могилами в усіх чотирьох зонах окупації Німеччини — одинокими, іменними могилами і братськими, над якими можна прочитати: „Імена їх Ти знаєш, Господи"...

В. Ткач

„РЕАЛІТЕТИ" В ЧУЖИХ І В НАС

(2)

Для українців переговори Західньої Німеччини й інших держав Заходу з СССР та його сателітами мають спеціяльне значення. Не тільки тому, що всяке наближення чи навіть осягнення приязни західніх держав з Москвою, яка поневолює Україну, неґативно відбиваються на перспективах нашої національно - визвольної акції, але й тому, що, як відомо, і серед українців є прихильники т. зв. „реальної" політики, політики „визнання реалітетів". І от уже не бракує голосів під час різних політичних доповідей чи на сторінках деяких українських часописів про потребу провести аналогію поміж нинішнім становищем Німеччини та України і взяти собі за приклад заходи Брандта у його східній політиці.

В цьому випадку міркування наших прихильників „реалітетів" нібито дуже ясні. Західня Німеччина протягом 20-ти років відкидала „реалітет" існування комуністичної Німеччини і не хотіла її визнати. Але ця політика, мовляв, ні до чого не довела. Тому Брандт перекреслює „безплідні" твердження Аденауера про невизнавання другої німецької держави, про об'єднання Німеччини, про ролю репрезентанта волі всього німецького народу, а стає на шлях реальної політики. Іде до Східньої Німеччини, шукає з нею наближення і готовий її визнати. Цим він має шанси спричинитися до полегшення долі всіх німців, а може й до об'єднання Німеччини в далекому майбутньому (хоч і сам Віллі Брандт, як видається, чудово розуміє, що при нинішній ситуації об'єднання Німеччини могло б здійснитися тільки при умові совєтизації всієї її території). А тому нам, українцям, провівши певну аналогію до становища Німеччини, нічого, мовляв, не залишається, як перестати „деклямувати" про політику відновлення суверенної і народоправної української держави, про невизнання окупаційного режиму в Україні у формі УССР, про леґальну репрезентацію волі українського народу у формі нашого екзильного уряду, а натомість визнати УССР як українську державу, і дбати про те, щоб у цій нібито українській державі українському народові трохи ліпше жилося...

Однак, треба ствердити, що проведення аналогії поміж сучасним становищем Німеччини й України — це повний примітивізм або свідоме впроваджування в блуд українського громадянства. Поперше, Східня Німеччина хоч і перебуває під геґемонією Москви і на її території стаціонують совєтські дивізії, все таки вона має свої дипломатичні зносини з чужинецьким світом, має свою економіку, навіть своє військо, тоді як УССР цього всього не має, це звичайна колонія російсько - совєтської імперії. Але і в цих умовах Брандт, не кажучи вже про опозицію до його уряду, не хоче беззастережно визнати, як вічний, нинішній „статус кво", намагаючись залишити хоч якесь „віконце" до можливих майбутніх змін.

Коли Брандт іде до Східньої Німеччини і цим ніби фактично її визнає, то, з другого боку, він не зрікається суверенности Західньої Німеччини, бож цю останню також визнає і Східній Берлін, і Москва. І все таки опозиція звертає йому увагу на те, що він іде на небезпечний шлях, який криє в собі риск відкрити Москві можливості для совєтизації всієї німецької території. А з чим же ми, українські поселенці у вільному світі, могли б поїхати до підсовєтської України? Інша річ, якби крім комуністичної існувала ще якась друга у к р а їнська, справді незалежна держава. Скажімо, до Дніпра була б совєтська Україна, а на захід від Дніпра чи навіть на захід від Збруча існувала б суверенна, „друга" українська держава. Це, звичайно, теоретичне припущення, але якби щось подібне було, то може тоді можна було б говорити про можливості такої політики, яку тепер пробує робити уряд Брандта.

Брандт іде до Східньої Німеччини як голова уряду

(Закінчення на стор. 6-ій)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ І ПРОПОЗИЦІЇ

ДО СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ ПРО ЗМІНУ СТАТУТУ УНС

Члени 19-го Відділу Українського Народного Союзу ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку домагаються, щоб Статутова Комісія запроєктувала, а делеґати 27-ої Конвенції Українського Народного Союзу схвалили зміну статуту УНС в слідуючих точках:

1. Предсідник Українського Народного Союзу може бути вибраний тільки два рази, тобто, на дві каденції, так, як вибирають президента З'єднаних Стейтів Америки.

2. Вибір предсідника конвенції Українського Народного Союзу переводити тільки тайним голосуванням.

3. Щоб Головні Радні УН-Союзу були заступлені репрезентантами в с і х стейтів, треба устійнити відповід н е число представників да Екзекутиви УНС-у, пропорційно до кількости членів УН-Союзу в даному стейті. Такий виборчий поділ заохотив би стейти до суперництва між собою, а тим самим збільшував би членство УНС-у.

За Управу 19-го Відд. УНС
Роман Олесницький
Предсідник
Роман С. Голіят
Секретар

СПРАВА ДОМУ УНСОЮЗУ

Уважаю, що не тільки делеґат може забирати голос, але й той член, якому залежить на розвитку його установи, має право висловити свої думки.

1. Справа Дому УНСоюзу. Мені відомо з преси, що в цій справі вже пороблені пляни. Дім УНС має бути в Джерзі Сиਟі, а не у Філядельфії, яка є майже центром всього українського життя. У Філядельфії є наша Митрополія, є наші школи, багато наших підприємств. Але коли вже вирішено, задержувати цю справу нема цілі. Іде про те, щоб цей дім УНС був дійсно взірцевий, де крім центрального уряду був би великий архів, бібліотека, друкарня „Свободи", відповідні кімнати для принять і нарад, а головне, щоб на будуче в Нашім Домі УНСоюзу відбувались конвенції. Щоб ми не тратили грошей на влаштування конвенції в крикливому готелі як наймити, але щоб ми були господарями в „своїй хаті".

2. Нехай управа подбає про фонд для секретарів, на перевишкіл добрих організаторів, та щоб в більших містах відділи УНС мали своє приміщення, свої канцелярії. Чи УНС не збудував, чи не позичив грошей на будову жодного українського дому, чому ми не можемо мати свої союзові доми.

3. Треба доложити всіх зусиль, щоб малі відділи об'єдналися в сильні й великі. Поцо в Монтреалі аж 9 відділів, поцо в Рочестері аж шість, в Чикаґо щось п'ятьох і т. д. Коли гляну на зіставлення, то бачу, що понад 200 відділів не будуть заступлені на найближчій конвенції. Чому?

Гупаловський Василь
Амстердам, Н. Й.

ПРОЄКТ 336 ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ И ОКОЛИЦІ

1. Члени пропонують, щоб прийти до злуки обох Союзів, Робітничого і Народного і на одній оселі зробити місце для молоді на забави і на просвітні цілі, а на другій дім для старших людей, котрий нам дуже потрібний, бо багато наших старших людей поневіряються по чужих інституціях і оплачують по 400 і 500 дол. місячно. Коли ми мали б свій дім, то тим старцям буде весело доживати до смерти поміж своїми людьми. Маємо багато таких людей, що не мають жадної родини і вони дали б свою жертву на такий дім, а так наші гроші пропадають по чужих інституціях.

2. Пропонуємо, щоб старшим членам, котрі вже платять свої вкладки більше як 50 років, дати виплачені грамоти. Батько Союз на тім не потерпить, бо їм і так Союз платить більшу дивіденду, і вони часто хворіють, і Союз кождого року дає їм запомогу.

3. Чи це можливо, щоб Головна Канцелярія могла відсилати дивіденду просто на адресу тим членам, що вже мають виплачені свої грамоти? Також і тим членам, що мають позичку на свої грамоти, посилати повідомлення просто на їх адресу.

Управа Тов. Сокіл, 336 Відд.
Василь Шмигло — предсід.
Григорій Кисіль — секрет.

ПРОПОЗИЦІЇ 346 ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Цьогорічна Конвенція більше як минулі, покликана до цього, щоб сповнити покладені на неї надії та в пошані до піонерів, а зокрема Основоположника УНСоюзу о. Григорія Грушки, якого погруддя буде відкрите в часі Конвенції в Культурнім Городі, в Клівленді, — з кличем: „Лицем до молоді" — поробити відповідні, можливі, далекойдучі зміни, які дали б змогу Новообраному Урядові, в часі чотирирічної каденції сповнити все можливе й нашу молодь рятувати для Української Громади.

І уважаю, що як обов'язком кожного делеґата є до часу Конвенції придбати нових 10 членів, так ще більшою вимогою є прийти на Конвенцію підготованим до праці на ній.

Щоб Конвенція, як Український Парлямент, була на найвищому можливому рівні, пропоную, щоб кожна Союзова Округа відбула наради всіх делеґатів і, прислухаючись до побажань членів Відділів і Української Громади, винесла ухвали, рекомендуючи зміни для добра й росту УНСоюзу.

Апробуючи й щиро вітаючи пляни будови нових приміщень Українського Союзу в Джерзі Сиਟі, себто величавого 15-поверхового хмародеру, що безперечно є ознакою росту, делеґати кожної Округи повинні прийти на

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Максимюк

ГОЛКОЮ ПО ПЛАТІВКАХ ЗА 1969 РІК

(2)

Українсько - канадійська фірма платівок „Русалка" також скопіювала ряд українських совєтських записів і перевидала їх на платівці „Мої ясени", ч. ЛПРР 34. Тут популярна тепер пісня під тією самою назвою, музику і слова до якої склав Кривенький, у виконанні чоловічого вокального квартету в складі О. Корецького, С. Кривенького, П. Ємчука і М. Лукашевича. Крім „Моїх ясенів" є ще на платівці „Пісня про Надвірну", три пісні з Волині у виконанні квартету бандуристок „Кладочка", „Вечірня пісня" і „Вірю, що прийдеш", як також відомі вже „Треба йти до осени" — О. Білаша, „Кохана" — І. Поклада та жартівлива у виконанні Д. Гнатюка „З сиром пироги".

1969
Релігійна музика

Статистика останніх років показує, що продукція платівок з галузі релігійної музики значніша за інші галузі музики. Це нормально і логічно, бо якраз релігійну музику та її увіковічнення на платівках цілком заборонено на Україні. Тому українська спільнота у вільному світі старається записати якнайбільше релігійної музики не тільки для своїх морально-душевних потреб, але також для того, щоб зберегти її на майбутнє.

І так кілька місяців тому хор „Дніпро" в Клівленді з нагоди 15-ліття свого існування видав стереоплатівку ч. 100 під назвою „Колядки-щедрівки". На платівці знаходимо шістнадцять колядок і щедрівок багатьох визначних композиторів України. Там знайдете К. Стеценка „На Йорданській річці", „Днесь поюще", „Іде звізда", „Добрий вечір тобі", „Павочка ходить", „По всьому світу" і „В місті Вифлеємі"; Ф. Колесси „Ой дивна новина"; Д. Кашубинського „Во Вифлеємі"; М. Леонтовича „Щедрик"; Д. Бортнянського „Слава во вишніх Богу" — виконання могутнє і зворушливе; С. Людкевича „Бог предвічний"; Н. Нижанківського „Стань, Давиде" і „Тайна"; М. Лисенка „Ой, співали три янголи"; „Що то за предиво". Хор „Дніпро" виконує частину вище названого репертуару в супроводі симфоністки, яка стала нерозривною частиною ансамблю під вправним керівництвом диригента Євгена О. Садовського. Також технічно платівка виконана бездоганно і заслуговує на те, щоб була в хаті кожної української родини під час Різдвяних Свят.

Друга стереоплатівка з українськими колядами й щедрівками була видана в Торонті канадійською філією фірми „Капітол" і канадійською державною радіостанцією „Сі-Бі-Сі". Її награла оркестра і наспівав хор відомого на ввесь північно-американський континент канадійсько - українського диригента Івана Романова. Назва платівки „Українське Рождество Христове". Солісткою виступає тут Леся Зюбрак. Точного списка виконуваних на платівці колядок і щедрівок не пощастило мені ще дістати.

З українських євангельських релігійних пісень видано в тому році дві платівки: одну в Канаді, другу в ЗСА. З Вінніпеґу повідомляють, що там появилася довгограйна платівка під назвою „Святе Місто", на якій солістка Галя Брич наспівала десять пісень в супроводі визначного американського органіста Германа Восса. В Чикаґо появилася платівка під назвою „Акорди душі", наспівана Катею Березою і Ніною Возною в супроводі того самого органіста Германа Восса. На платівці одинадцять дуетів. Її видала фірма „Ар-Сі-Ей".

З української католицької церковної музики треба відзначити появу стереоплатівки, на якій записана українська католицька літургія у виконанні німецьких ченців чину Отців Святого Духа поблизу Кельну. Назва платівки „Свята Літургія Східньої Церкви — український обряд". Її видала американська фірма „Апон" у співпраці з німецькою фірмою „Гармонія Мунді Продакшен". Число платівки АПОН-2641. До платівки додано 12-сторінкову брошуру з поясненнями історії виникнення Українського Католицького Обряду. Кілька років тому такий самий запис видала фірма „Гармонія Мунді" під ч. 30641.

В листопаді українські часописи принесли вістку, що ця сама американська фірма „Апон" приготовила альбом з трьох або чотирьох стереоплатівок, на яких зафіксовані святкування з нагоди посвячення храму св. Софії в Римі. На платівках має бути повна промова Святішого Отця Папи Павла VI до українців, свята Літургія, яку відправив кардинал Йосиф Сліпий, та спів хорів з Нюарку, Торонта і Утрехту, як також концерт у Ватикані 28-го вересня 1969 р.

Дитяча музика

Канадійсько - українська звукозаписна фірма „Кантон Рекордс" випустила для дітей у 1969 році стереоплатівку під назвою „Коза Дереза", перлину української музики і першу оперу, написану для виконавців-дітей батьком української музики М. Лисенком за лібретом Дніпрової Чайки. Виконавці — діти від 4 до 17 років, актори і співаки Українського Дитячого Театру у Вінніпеґу, члени молодечих організацій Пласт, СУМ та інших. Для виконання головної ролі Лисички запрошено відому українську солістку італійських опер, кольоратурне сопрано Тетяну Ару Шуфлин. Число платівки АПОН-1841.

Солісти, хори і оркестри

Дуже продуктивним українським солістом у 1969 році виявив себе відомий усім нам баритон Михайло Мінський, визначний член української капелі бандуристів з Дітройту. Перша його довгограйна платівка „Пісні України", яку випустила німецька фірма Інтеркор в Штутґарті під числом 934-08 SB (П 934). На цій стереоплатівці знайдете такі пісні Мінського, наспівані в супроводі оркестри М. Бобкова: „Козацька танцювальна пісня" — текст М. Мінського, обр. М. Бобкова, „Бандура", „Дівчисько", „Реве та стогне", „Ой, ти дівчино заручена", „Ти казала, прийди, прийди", „За городом качки", „І чого чекати" — муз. М. Колесси, „Ясени" — нова пісня з України", „Як місяць вийде на дахи іржаві", „Ой, виходь, дівчино" і „Раз, два". Друга платівка була видана в Америці фірмою „Апон". Назва її: „Парада найкращих українських пісень" з підназоловком „Відомі пісні і танці". На цій стереоплатівці Мінський наспівав виключно українські народні пісні, як „Ой, важу я, важу", „Ішов козак за Дунай", „Там, де Ятрань круто в'ється", „Ой у полі три криниченьки", та інші — разом одинадцять. Спів Мінського супроводить та сама оркестра домр під диригуванням М. Бобкова, яка виконує на платівці відомі наші танці „Запорізький козачок" і „Гопак".

На підставі інформації М. Мінського, в Німеччині вийшла в той самий час у фірмі „Гармоні" платівка Оксани Сов'як в супроводі гітари. На жаль, більше про цю платівку я не міг ніде довідатися.

(Закінчення буде.)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ І ПРОПОЗИЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Конвенцію з постановою-домаганням, щоб в кожній більшій місцевості, в Клівленді, Дітройті, Чикаго й інших станули доми-центри, що служили б для потреб Громади, зокрема для потреб нашої молоді, яка невідкличну потребує цього зараз. Якщо цього не зробимо нині, завтра буде запізно. А допомогти в цьому покликаний ніхто інший, а Наш Батько Союз!

Другою невідкличною потребою є — збільшити стипендійний фонд! Обдумати й прийти з реальним пляном повинні делегати кожної Округи. Кожний делегат хай пам'ятає про те, що якщо не хочемо стратити молодь, мусимо їй помогти в осягненні найбільших знань, конче потрібних на те, щоб не стояти позаду інших народів. Кожна молода людина, що її батьки й вона сама є членами УНСоюзу, яка має бажання вчитись, повинна бути забезпечена стипендією, що дала б їй можливість студій. Конвенція в цій справі повинна сказати своє рішуче слово. Ми, делегати 27-ої Конвенції мусимо вивести УНСоюз з цього зачарованого кола й знайдемо спосіб, щоб цю щорічну суму 2,000 стипендійного фонду побільшити хоч би 50 разів. Цього вимагає потреба, гідність Конвенції і Українського Народного Союзу! Засвідчім ділом, що не пусті лише слова голосять славу Батька Союзу, але, що він вповні заслуговує на це й на довір'я цілої Української Громади. Вірю, що це було б одним з чинників, що могли б збільшити Союзову Громаду.

А дальша справа, що поягає в здійсненні клича: „Лицем до молоді" — це опіка над усіми молодечими організаціями. Нехай ця молодь, згуртована в Спортових Клюбах, Пласті, СУМ-і, ОДУМ-і чи інших товариствах відчує цю батьківську руку УНСоюзу. Нехай ця рука буде справді щедра, а тоді й ця молодь включиться в ряди УНСоюзу й побільшить число молодечих відділів, побільшить число нових членів. Всякими можливими способами старатися притягнути молодь до УНСоюзу і давати їй відповідну опіку — це повинність не тільки Головного Уряду УНСоюзу, але нас, делегатів Конвенції. Подумаймо, та на зборах відділів, на зборах делегатів кожної Округи зробім конкретні пляни і з ними явімся на Конвенції. Рішення Конвенції допоможуть нововибраному Головному Урядові в його праці, і принесуть величезну користь УНСоюзові та Українській Громаді.

Делегати повинні прийти на Конвенцію з готовими внесками у всіх пекучих справах, як опіка над старшими віком членами-пенсіонерами, звільнення від плачення вкладок тих, що вже давно переплатили асекуровану суму, уділювання мортґеджів для членів, уділювання допомог хворим і немічним членам і т. д. Також повинні подумати над кандидатами до Головного Уряду й Головних Радних, маючи на увазі добро, ріст й розбудову Українського Народного Союзу.

Також застановімся на сходинах делегатів над нашою пресою, зокрема подумаймо над цими неприхильними, чи прихильними голосами про нашу неоцінену, заслужену „Свободу", та приготуймо відповідні внески, включно до оплат за неї членів чи нечленів, її форми, величини й змісту. Чи ж не можемо, якщо треба, зробити відповідні зміни такі, щоб всі були вдоволені та читали її з охотою та зацікавленням?

А також думки для загального добра: Не ділімось на старих і новоприбулих, на роджених тут і на Україні, на бандерівців чи мельниківців. Спільним фронтом маймо на меті лише ріст УНСоюзу для добра й потреб Української Громади. Ми всі лише ізгої з рідної землі, котру однаково любимо і за котрою однаково тужимо. Нехай не буде протівною думкою 27-ої Конвенції, а докажем це у своїх звітах, дискусіях і плянах та в часі вибору нової Управи та Головних Радних.

Роман Чучкевич
постійний організатор і референт 346-го Відділу „Львів".

∵

ПРОПОЗИЦІЇ НА 27-МУ КОНВЕНЦІЮ УНС

1. Звільнити старших членів від плачення вкладок і дати їм короткий відпочинок на „Союзівці".
2. Де є ті фонди, що їх збирали на Сиротинець і на Дім Старців?
3. Вибирати радних так, щоб були з різних стейтів, а не батька і сина.
4. Не можуть мати всі райони свої „Союзівки".
5. „Фонд Наглої Потреби" якось поволі зростає.
6. Об'єднати УНС і Робітничий Союз, тоді буде Дім Старців із однієї Оселі.
7. Об'єднувати малі відділи, щоб мали фонди для допомоги хворим.

Василь Захарчук
член 21 Відділу УНС
Бінґгемтон, Н.Й.

∵

ВІД ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ МІСТА НЮ ЙОРКУ

1. Оформити статутово союзові Округи й наложити на них відповідальність за підлеглі Відділи УНС. Окружним Управам надати право нагляду над працею підлеглих Відділів, включно з правом ліквідації недіючих Відділів, або їхньої злуки з іншими Відділами.

2. Перед кожною Конвенцією УНС Окружні Управи за ключем, випрацьованим Головним Урядом УНС, вибирають із терену даної Округи відповідну кількість кандидатів на головних радних і контролерів УНС, як рівнож до різних конвенційних комісій. Тих кандидатів Головний Уряд УНС поміщує на конвенційних списках, з яких делегати вибирають потрібну кількість кандидатів на намічені пости.

3. Зменшити вимаганий час хвороби до 6 тижнів для тих, які потребують допомоги, та зрівняти грошову допомогу жінок з мужчинами.

Побажання

1. Ввести грамоту на 15 літ, яку можна буде легше продавати.
2. Порушити на Конвенції справу будинку Головної Канцелярії.
3. Піднести винагороди за 500 дол. та Т і ДД поліси, а також підвищити винагороди за нових членів.
4. Не робити різниці у винагороді секретарів (6 і 7 відсотків).
5. Домагатися платні для касирів.
6. Підвищити вкладку до допомогового фонду з 8 до 10 центів.

За Окружну Управу:
Іван Флис, голова
Микола Хоманчук, секр.

∵

ПРОПОЗИЗІЇ ВІДДІЛУ 147-ГО

На наших чергових Зборах між іншим переведено дебату над проєктами, які предкладаємо до Вашого розсуду а які ми уважаємо корисними і допоміжними у розвої нашої дорогої установи Українського Народного Союзу.

1. Погоджуємось з першою точкою проєктів стейту Коннектикат, щоб леґалізувати Союзові Округи, оформити статутово, з визначенням для них засягу діяльности з правом вибору головних радних на передконвенційних Окружних Зборах, вибір яких мала б Конвенція затвердити. Так само і Контрольну Комісію мали б вибирати Округами. Контрольна Комісія складається з п'яти членів, тому уважаємо, що 5 найчисельніших Округ повинні вибирати по одному членові. Конвенція лише затверджувала б цей вибір.

2. Як не обмежує віку кандидатури американська конституція, так і ми не повинні ніяких обмежень робити. Вибір повинен залежати від можливости, компетентности та від делегатів, які можуть даного кандидата вибрати або й не вибрати.

3. Рекомендуємо винагороду секретарям розподілити на три категорії: секретарям Відділів до 200 членів — 6%, секретарям Відділів до 400 членів — 7%, секретарям Відділів до 600 членів — 8%. З уваги на великі кошти, пов'язані з поштою, телефонами та їздою до розкиненого членства підвишку уважаємо необхідною.

4. Рекомендуємо висилати „Свободу" хоч би раз в місяць всім, які виплатили свої грамоти та подавати місячні і рекордові звіти, щоб тим самим відновити з ними контакт у привернені їх та їхніх родин до Українського Народного Союзу.

Рекомендуємо змінити латинку на нашій газеті SVOBODA на більш вирозумілий і правильний переклад LIBERTY або FREEDOM.

Іван Зазворський, секр.
Б-тво св. Арх. Михайла
147 Відділ УНС
в Аллентавні, Па.

∵

ВІД УПРАВИ ВІДДІЛУ 440-ГО

З листів УНСоюзу виходить, що Головна Канцелярія старається централізувати все діловодство. На думку п. Ярослава Хоростіля недоцільно централізувати працю, бо краще, коли відділові секретарі будуть мати живий контакт з членами та полагоджувати всі справи на місці. Це побажання відноситься до канадійських відділів.

Подумати про Дім Українського Народного Союзу на Канаду з осідком в Торонті.

Управа Відділу 440 вважає, що немає потреби переводити будь-яку зміну в складі Канадійської Канцелярії.

Побажання пост. організаторки п-і Софії Куцої, щоб впровадити часове забезпечення до 65-го року життя, що практикують віддавна інші поважні забезпеченеві товариства.

Софія Куца, секр.
440 Відділ УНС

∵

ЗА ПРИВЕРНЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Як делеґат на 27 Конвенцію Українського Народного Союзу бажаю висловити свої думки та подади пропозиції, щоб привернути громадську активність Відділів УНСоюзу.

З історії УНСоюзу знаємо, що коли основники творили перед 70-роками цю нашу братську організацію, то за головну мету, попри життєве забезпечення своїх членів — ставили собі ще й громадську діяльність серед американських і канадійських українців.

Впарі з розвитком УНСоюзу росте також його активність в громадському житті заокеанських українців. Головним чином УНСоюз живо анґажується в громадсько-політичній праці з того часу, як „Свобода", що її почав видавати о. Грушка як незалежну газету, стала його органом.

Початкову всесторонньо-освітню, громадську та політичну працю УНСоюзу за океаном можна порівняти з тою всесторонньою працею, що її в краю виконувала в своїх початках „Просвіта". І подібно, як за ту всесторонню працю Т-ва „Просвіти" в краю присвоєно їй, цілком зрештою заслужено, назву „мати Просвіта" — так за всесторонню працю УНСоюзу за океаном названо, заслужено, УНСоюз — „батьком Союзом".

Цікаво відзначити, що ця громадсько-політична активність УНСоюзу, чи вірніше складових його частин, союзових Відділів у терені, почала зменшуватися саме з того часу, як за океан стала прибувати еміграція після закінчення 1-ої світової війни, а головним чином тої, що прибула після невдачних наших визвольних змагань, серед якої було вже багато інтелігенції.

Ця українська еміграція після 1-ої св. війни, як велика т. зв. політична еміграція після 2-ої св. війни, хоч чисельно вступає в члени УНСоюзу, але свою громадсько-політичну активність виявляє не в рамках УНСоюзу, але творить інші громадсько-політичні організації, і під їх фірмою ту діяльність проявляє. Тоді повстають Комітети, Об'єднання, а в кінці УККА, які об'єднують різні організації й товариства, в першій мірі всі чотири братські Союзи, на базі яких провадиться вся громадська і політична праця за океаном.

Давніше всю гром.-політичну працю в ЗСА плянував Гол. Уряд УНСоюзу, він звертався до своїх Відділів в терені і вони виконували те, що радив „батько" Союз! Та коли створено інші громадсько-політичні центральні установи, які стали плянувати гром.-політичну працю, то Відділи УНСоюзу в терені вже не так радо виконували ці пляни як раніше, коли все це робив сам „батько" Союз. І хоч під всіма розпорядками і закликами тих гром.-політичних централь є підписи одного, а часто й більше членів Гол. Уряду УНСоюзу — то все ж Відділи в терені не виконують їх з такою повинністю, як це вони робили тоді, коли УНСоюз кермував сам усією гром-політичною працею в ЗСА.

Ми думаємо, що громадську активність Відділів УНСоюзу треба і можна відновити! Відновлення громадської активности Відділів УНСоюзу принесе з собою подвійну користь: вона збільшить загально-українську активність по наших місцевостях, що вийде на користь і самому УНСоюзові. Звичайно буває так, що коли в якійсь місцевості відбувається якась загально-українська імпреза, то про неї повідомляють своїх членів управи різних організацій. Управи Відділів УНСоюзу, в управі яких деколи є менше активні і громадсько менше вироблені одиниці, своїх членів не повідомляють, і через те вони на загально-українських імпрезах рідше бувають.

Щоб відновити громадську активність Відділів УНСоюзу, треба до їх урядів втягати активних і громадськи вироблених людей та вибирати їх на відповідальні становища. Досі в багатьох Відділах так практикується, що на відповідальних урядовців все вибирається тих самих осіб, які стають „дідичними" урядниками, а членам, прибулим після 2-ої св. війни, як щось дають, то хіба функції тростистів, або відвідувачів хворих.

Також буде краще для самих Відділів, і для УНСоюзу як цілости, коли на зборах Відд. малодіяльних „дидічних" урядовців, що займають довгі роки уряди, але не виявляють громадської, ані союзової діяльности — заміниться активними і громадськи виробленими людьми.

Пропонуємо, щоб новий Головний Уряд, який буде вибраний на цьогорічній Конвенції, під кінець кожного року пригадував про це у своїх зверненнях до Відділів та в „Свободі" на сторінках, призначених для справ Союзу.

Степан Женецький
Йонкерс

ВІДБУДЕТЬСЯ ПРОТИЛЕНІНСЬКА ДОПОВІДЬ УЛЯНИ ЦЕЛЕВИЧ У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Ог. — Заходами Організацій Визвол. Фронту, у неділю 3-го травня, о 5-ій по полудні, в залі Дому СУМА при 2190 Професор вулиці, відбудеться доповідь п-і Уляни Целевич під назвою „Ленін—геніяльний злочинець". Доповідь призначена для ширшого загалу. П-і Уляна Целевич є головою Крайової Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ.

ПРИХОДЯТЬ, ЩОБ ПОКЛОНИТИСЯ...

Уже належить до традиції, що коли хто з наших громадян в будь-якій справі відвідує Вашинґтон, столицю країни, то вважає своїм моральним обов'язком і повинністю прийти до величного пам'ятника Тарасові Шевченкові, щоб поклонитись Кобзареві. Це вчинили і головні екзекутивні урядовці Українського Народного Союзу у вівторок, 28-го квітня, побуваючи у Вашинґтоні на передконвенційній зустрічі з представниками Державного Департаменту. На фото, біля пам'ятника Кобзареві в столиці Америки, стоять (зліва): головний секретар д-р Ярослав Падох, заступники головного предсідника Богдан Зорич й інж. Степан Куропась, головний предсідник Йосип Лисогір, заступники головного предсідника Марія Душник і Володимир Сохан та головний касир Петро Пуцило.

Громадські Збори за здійснення Патріярхату УКЦ в Ню Гейвені, Конн.

Включаючися у всенародну акцію за створення Патріярхату Української Католицької Церкви вірні міста Ню Гейвену відбули 19 квітня ц.р. в парохіяльній залі Промадські Збори, присвячені цій справі.

Збори, що їх скликав місцевий Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ, відкрив голова Відділу М. Бойко, а проводила ними президія в складі мґр. О. Микетей, проф. І. Телюк і І. Витвицький.

Після молитви, яку провів місцевий парох о. В. Осташ, основну доповідь виголосив голова Ради Т-ва та речник мирян на Соборі Єпископів в Римі д-р Р. Осінчук. Вказуючи на обставини в нашій Церкві після Собору (схвалення помісности нашої Церкви, реакція Конґреґації Східних Церков, побут префекта цієї Конґреґації Кардинала Фюрстенберґа в Америці, Торонтська Конференція, реалізація фонду „Церква в потребі"), прелеґент підкреслив відрадну ситуацію після того, як і Митрополит А. Сенишин остаточно підписав схвалене Собором Єпископів прохання до Папи про піднесення нашої Церкви до гідности Патріярхату.

Присутні з одушевленням приняли ту вістку та схвалили постанови, в яких висловили всецілу піддержку так громадським (СКВУ) як і духовним (Укр. Кат. Єпископат) чинникам в їх дальшому змаганні в цій історичного значення справі.

Для успішного переведення в життя фонду „Церква в потребі" доповнено Управу місцевого Відділу. До Управи ввійшли: М. Бойко, д-р І. Кизик, д-р Т. Мацьків, І. Витвицький, В. Гіна, д-р М. Сніґурович, проф. І. Телюк, мґр. О. Микетей і В. Добчанський. З кріпким переконанням в тому, що коли ми вкінці осягнули внутрішню єдність, то і зовнішні чинники мусять признати нам наші слушні домагання. Збори закінчив молитвою о. П. Скульський.

М. Б.

Гартфорд за помісність Української Католицької Церкви

Гартфорд, Конн. 19-го квітня відбулося о год. 3:30 по полудні в залі Українського Народного Дому віче мирян Гартфорду й околиці, скликане Товариством за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви. Віче відкрив голова місцевого Відділу Т-ва п. Лев Любинський. На його пропозицію вибрано президію в складі: пп.: Б. Стельмах, голова; П. Дутка — заступник та п-і С. Балко — секретар. Відтак п. Б. Стельмах представив присутнім відомого громадського діяча, речника мирян на Синоді Українських Католицьких Єпископів у Римі, д-ра Р. Осінчука. Д-р Р. Осінчук у доповіді на тему „За єдність Української Католицької Церкви та неподільність її проводу" дав загальний перегляд подій, зв'язаних з питанням Патріярхату та з акцією в цій для всіх українців важливій справі. Д-р Осінчук закликав усіх присднатися всіми силами до акції збірки „Церква в потребі" для здійснення Патріярхату. Після доповіді присутні мали змогу ставити запитання д-рові Осінчукові, який у спроможності старався усім дати позитивну відповідь. Резолюційна Комісія, в склад якої входили пп.: В. Кебуз, Т. Мельник, Б. Стельмах та О. Теслюк, винесла пропозиції резалюції, які були одноголосно прийняті. В резолюціях постановлено підтримати схвалені постанови Синоду Українських Владик в Римі, підпорядкуватися його постановам і підтримати матеріяльно його існування. Виступлено проти неґативного становища Східньої Конґреґації супроти нашої Церкви та рішено боротися всіми християнськими засобами, щоб Помісна Українська Католицька Церква стала дійсністю.

Д-р О. Т.

Фонд Церкви в Потребі

Дітройт. — У цілому місяці травні відбудеться в Дітройті та околицях збірка на „Фонд Церкви в Потребі" згідно з закликом Спільного Пастирського Послання Синоду Українських Католицьких Єпископів з дня 4 жовтня 1969 року (11, 4). Збірку організує, за благословенням Преосвященного Кир Ярослава Габра та піддержкою місцевих отців парохів, Дітройтський Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви при співпраці Марійської Дружини при Церкві Непорочного Зачаття ПДМ (Гемтремк), Марійської Дружини ім. Зарваницької Матері Божої (Ворен) та Українського Католицького Академічного Т-ва „Обнова".

Датки можна складати в бюрах обох кредитівок. Докладніші інформації про це подає летючка, дочеплена до церковних бюлетенів через два тижні.

Пам'ятник борцям за волю й державність України

В числі 3 „УПСлова" за березень ц. р. повідомлялось про перевезення до ЗСА першого пам'ятника-плити, що був над могилою Симона Петлюри в Парижі. Ця плита й різблення на ній були виконані за проєктом визначного акраїнського архітектора проф. Сергія Тимошенка. Згодом, на бажання Дружини Головного Отамана, над могилою поставлено інший пам'ятник, з скульптурним погруддям С. Петлюри, а саму могилу покрито плитою з чорного ґраніту. В цій могилі, крім Головного Отамана, спочивають тепер його дружина Ольга та доня Леся. Першу плиту-пам'ятник було пізніше вмуровано в Парижі в стіні церкви св. Симона, що містилася при вул. Гаснс Гю. Після придбання нового церковного будинку при вул. де Палестін, заіснувала конечність перенесення з старого будинку й плити-пам'ятника. На бажання найближчої родини С. Петлюри, параф. управа церкви св. Симона згодилась переслати плиту до ЗСА, для приміщення її на цвинтарі Церкви-Пам'ятника в С. Бавнд Бруку.

Це коротка історія перевезення першого над могилою С. Петлюри пам'ятника до ЗСА. Тепер ця плита-пам'ятник знаходиться вже в С. Бавнд Бруку. Одержання надзвичайно цінної національної пам'ятки наклало обов'язок подбати про належне й гідне її приміщення. Очевидно, єдиним відповідним у ЗСА місцем для цього являється цвинтар Церкви-Пам'ятника, на якому спочивають визначні українці, а між ними численні побратими Головного Отамана — старшини і козаки Армії Української Народньої Республіки.

Рішено, що найбільше відповідним місцем для цього є центр цвинтаря, в якому височить тепер дерев'яний хрест. Одночасно стверджено, що положення плити під дерев'яним хрестом було б надто скромним оформленням цього пам'ятника. Це довело до іншого рішення, а саме — поставити над пам'ятником-плитою, на місце дерев'яного хреста, кам'яний, мистецько виконаний хрест, як символ вшанування всіх, хто життя своє віддав за волю й державність України. До виконання цього рішення вже приступлено. Опрацьовано проєкт такого хреста з ясного ґраніту, який буде відповідним до кольору каменя, з якого виконано перший пам'ятник-плиту. Передбачається, що кам'яний хрест буде понад 25 стіп високий. Поза державним гербом України, буде на ньому вирізьблено військові ордени й відзнаки Української Армії та відповідний напис, з присвятою борцям за волю й державну суверенність України. Водночас виявлено, що кошти поставлення нового кам'яного хреста й приміщення під ним першого пам'ятника над могилою Симона Петлюри винесуть майже $20.000.

На здійснення цього проєкту Консисторія УПЦеркви в ЗСА видала вже поважну суму, з цілком оправданою вірою, що фундатори Церкви-Пам'ятника та цвинтаря при ній і при цій нагоді виявлять подиву гідну щедрість. Існують підстави сподіватися, що всі українські військові й комбатантські організації також видатно спричиняться до збагачення змісту цвинтаря Церкви-Пам'ятника, який став уже всеукраїнським виявом пошани до наших попередників та героїв і мучеників українського народу, цвинтаря, який вже свої й чужі люди вважають за Український Пантеон на чужині.

Бажання кожного з нас напевно є, щоб поставлення на цвинтарі Церкви-Пам'ятника монументального хреста й положення перед ним першого пам'ятника з могили С. Петлюри сталося якнайскорше, ще цього року. Це легко здійснити, зокрема відданим Українській Православній Церкві її дітям, які, на протязі ось уже скоро тисячелітнього існування нашої Церкви, постійно виявляли глибоке розуміння тих обов'язків, що їх Боже Провидіння поклало на нашу Церкву в житті української нації. Для здійснення почесного задуму вистачить, коли всі ті, хто став фундатором Церкви-Пам'ятника, поспішать зложити пожертву на поставлення на нашому цвинтарі спільного пам'ятника борцям за волю й державніст України.

Консисторія Української Лравославної Церкви в ЗСА Церкви в ЗСА

Одногодинна телевізійна програма парафії св. Володимира і Ольги в Чикаґо

Чикаґо (Н. Н. — В перший день Великодніх Свят відбулася тут успішна тилевізійна програма, передавана станцією WJS на 26 каналі. Між 3 і 4 год. по пол. 26 квітня тисячі українських родин та багато неукраїнців оглядали цю святкову програму, осередньой темой якої був „Український Великдень".

Оформлення студії віддавало атмосферу українських свят й української хати. На стінах ікони в рушниках, портрет Блаженнішого Верховного Архиєпископа; в українських вазах в'язанка лози, а на великодному столі різні страви посередині з паскою та писанки й крашанки.

За столом сиділи конферансьє Василь Маркусь та Марта Гарасовська, які у двох мовах — українській і англійській — заповідали програму та подали опис українських свят для неукраїнськомовного глядача.

Привітання виголосили два священики: о. сов. Павло Джулинський, парох української католицької парафії св. Володимира й Ольгиш та о. митрофорний протосрей Федір Білецький, настоятель Собору Св. Володимира в Чикаґо. Під кінець своїх слів обидва панотці обмінялися поцілунками миру, тобто христосувалися.

У властивій мистецькій програмі виступали три хори Парафії св. Володимира й Ольги, а саме: мішаний хор „Прометей" під дириґентурою Р. Андрушка виконав „Христос Воскрес", „Ангел вопіяше" та „Плотію уснув". Дівочий хор під проводом Олени Лебедович виконав веснянку „Рано, раненько Ганнуся співала". А чоловічий хор в останній частині програми відспівав „Садок вишневий" та „Гуляли". Була також одна деклямація у виконанні Марійки Клиш.

Дуже атрактичною точкою були гагілки, виведені групою дівчат, що їх підготовила до виступу Рома Турянська. Діти Роксана Дикий і Юрій Цепинський виконали стилізований танок „Буря на Верховині".

Цю першу телевізійну програму Парафії св. Володимира й Кльги, яка викликала загальне признання української публіки, спонзорували Щадночо Позичкова спілка „Певність" та група парафіян. Для організації її багато причинилися члени парафіяльної ради інж. Дмитро Пілецький, референт молоді та д-р Мирослав Коленський з фінансової референтури.

Того ж дня, тобто в неділю 26 квітня двічі передала станиція СіБіЕс під час щоденних новинокк згадку про святкування українського Великодня за старим стилем в Чикаґо та подала кілька гарних картин свячення пасок у Парафії святих Володимира й Ольги.

Назагал цьогорічні святкування традиційного Великодня, а головно Великого Тижня випали дуже торжественно. Я к минулого року, у Велику П'ятницю відбувся обхід з Плащаницею вулицями довкола Собору св. Володимира та Велика Вечірня. Це торжество було спільне з православними українцями. взяло участь в обході з свічками понад три тисячі осіб. В суботу парафіяни св. Володимира і Ольги святили перед храмом на площі та довкільних хідниках паски. Було понад 10 кошиків.

Демонстрація проти облудного „Культу Леніна" у Вашингтоні

Вашингтон, Д. К. (вюм) — 22-го квітня біля будинку совєтської амбасади у Вашингтоні відбулася організована місцевими Організаціями Визвольного Фронту й Відділом ПАБНА при співучасті представників американських організацій і етнічних груп демонстрація проти відзначування найбільшого народовбивця В. І. Леніна. Зокрема демонстрація була протестом проти відзначування Організацією Освіти, Науки і Культури при Об'єднаних Націях (ЮНЕСКО) 100-річчя з дня родження В. І. Леніна, як „гуманіста".

Як відомо 15-та Генеральна Конференція ЮНЕСКО прийняла запропоновану Совєтським Союзом резолюцію, щоби відзначити 100-річчя Леніна симпозіумом „В. І. Ленін і питання розвитку освіти, науки і культури". Делеґація ЗСА та деяких інших вільних країн сильно виступали проти цієї резолюції. Американські представники висловили погляд, що неправильно є включати проєкт про Леніна в програму ЮНЕСКО, бо Ленін нічого позитивного не вніс для розвитку освіти, науки чи культури, як також сприянню миру і міжнародного порозуміння. Американська делеґація висловила у своїй формальній заяві, що „Ленін прийшов до влади, обіцюючи волю, але замість того став новатором т. зв. технології поліційної держави; так як Наполеон став патроном мілітарних стратегів в 19-му століттю, так Ленін став патроном проповідників насильної революції в 20-му століттю".

Симпозіюм був прийнятий лише тому, що більшість членів ЮНЕСКО або стрималася від голосування, або була відсутня під час голосування. Деякі делеґації, що голосували за прийняття проєкту, висловили погляд, що вислід симпозіюму може бути проти інтенції совєтських спонзорів і може розкрити правдивий образ злочинного діяння Леніна і його наступників.

Демонстрація зачалася о год. 4-ій по полудні і тривала до 6.30 вечором. Це була пора, коли урядовці в столиці кінчали працю, так що демонстрації приглядалося багато тисяч людей. Роздано цілий наклад летючок (2,000) ПАБНА. Багато прохожих затримувалися і прочитували написи на транспарентах: „Ленін — злочинець". „Ленінізм це червоний фашизм і неволя", „Ленін — ворог релігії", „Ленін основник поліційної імперії", „Ленін в О. Н. — Ганьба!" та багато інших. Велике зацікавлення демонстрацією було зі сторони студентів, що брали участь в маніфестації „День Землі" у Вашингтоні. Український синьо-жовтий прапор сильно колов в очі двох членів совєтської амбасади, що приглядалися демонстрації з близької віддалі.

Того самого дня вечором совєтська амбасада у Вашингтоні була місцем „не пролетарського" відзначування річниці народження антигуманіста Леніна. Це святкування відбулося на „капіталістичний лад". Ікри скільки завгодно, а амбасадорські бари були переповнені всякими горілчаними напитками. Американський капіталістичний світ був поважно заступлений на цьому бенкетуванню, а дороги біля амбасади були прямо закриті рядами капіталістичних лімузин. Американських робітників і фармерів зовсім не було на цьому святкуванню. Вони добре знають, що червона Москва є їхнім найбільшим ворогом; — вона ж закріпостила в Російській Комуністичній Імперії, т. зв. СССР, селян і робітників. Місцевий американський щоденник написав, що „гості" прийшли не задля Леніна, а задля ікри і горілки. Хочби і так, — мала потіха з того.

Страх совєтської амбасади перед демонстрантами був поважний. Як в часі демонстрації, так і під час бенкетування будинок амбасади був щільно окружений і пильно бережений американською поліцією. Демонстрантів пильнувала не тільки метрополітальна поліція, але також і члени тайної агенції, аж доки не відійшов останній демонстрант.

Український Монтреаль в акції за Патріярхат

17-го травня, о год. 3 по полудні в авдиторії УНО при Гачісон і Фейрмонт в Монтреалі організується велике громадське віче для обговорення справи дальшої акції за остатотне організаційне завершення УКЦеркви.

На це віче прибуде д-р М. Марунчак, відомий історик і дослідник всесторонніх здобутків української еміґрації в Канаді, голова Краєвої Ради Громадських Організацій за Патріярхат УКЦеркви, з Вінніпеґу.

Другим промовцем буде недавно номінований суддя, колишній адвокат і міський прокуратор, Василь Демчишин, також відомий в метрополітальному Монтреалі громадський і політичний діяч та кол. голова місцевого відділу КУК. Коло 18 тисяч українців, що живуть в нашій провінції Квебек а головно в Монтреалі і околиці радо привітали вістку однозгідности наших Владик у повищій акції і від себе виявляють бажання, щоб всесторонньо і організовано причинитись до приспішення справи.

Міжорганізаційний Громадський Комітет, що оформився з волі представників від 46 організацій вже рік тому веде організовану акцію. Спершу за відбуття Синоду Владик УКЦеркви і винесення рішень правного і структурального завершення УКЦеркви а тепер, після осягнення першого етапу, Громадський Комітет мобілізує наші сили на приспішення моральної і матеріяльної помочі викінчення побудови Свято Софійського Собору і університету та прибрання площі.

Наше бажання, — щоб зміст і форма, дух і естетика тих збудувань на одному із узгір вічного міста Риму віддзеркалював наше тисячолітнє надбання і пригадував відвідувачам, прочанам і туристам, що бажання волі і правди до самовизначування нікому не спинити.

Хочемо реально відповісти на питання організації Патріяршого Фонду для Церкви в потребі своїми щирими пожертвами в дні віча і постійними вплатами у формі членських зобов'язань.

В цей день ми будемо більш, як колинебудь, зацікавлені історичної ваги подією, побудови столиці, Найдостойнішому Володареві другої половини двадцятого сторіччя, Ісповідникові Віри, Верховному Архиєпископові Кир Йосифові Кардиналові Сліпому, нашому першому Патріярхові і Його наслідникам.

Понадинець Дмитро,
містоголова і орг. реф.
Гром. Комітету

— КОРОТКІ ВІСТІ —

У МОСКВІ ПОТВЕРДЖЕНО, що з редакції літературного журналу „Новий Мір", який дозволяв собі час до часу друкувати контроверсійні для комуністичної верхівки твори, видалено Олександра Твардовського. Він ніби-то „добровільно" зрікся, після того, як із Спілки совєтських письменників видалено гурт його найближчих однодумців і співробітників.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ЗВІТУЄ, що в ЗСА в 1969 році один моторовий віз припадав на 2.5 американця. Це значить, що в попередньому році було в цій країні 99.9 мільйона авт, вантажних автомобілів і автобусів. Треба додати, що в цілому світі число моторових возів становить 216.3 мільйона. Для контрасту повідомляється, що африканська держава Рванда має один моторовий віз на 1,600 мешканців.

ПИСЬМЕННИКИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ ЗАКЛИКАЮТЬ СТВОРИТИ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ОПЛДМ

Торонто. — У суботу 11-го квітня 1970 р. відбувся в Інституті св. Володимира при 620 Спадайна евню з'їзд Об'єднаня Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова, ОПДЛ, на якому однодушно переобрано на голову Об'єднання ред. Богдана Гошовського, схвалено зміну в статуті: включити в назву літературу для молоді, після чого нова назва цього Об'єднання звучить — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ ім. Л. Глібова. Учасники з'їзду звернулись до громадянства, напередодні 25-ліття праці ОПЛДМ, що припадає на 1971 рік, із закликом допомогти створити Видавничий Фонд у висоті 50 тисяч дол. Без такого фонду дальша справа видань творів для дітей і молоді закордоном, які є для них частиною небаченої України та засобом пізнання й вивчення української мови, опиниться перед найбільшою дотепер загрозою. Крім того, учасники з'їзду звернулись із листом до Екзекутиви УНСоюзу та Делеґатів травневої Конвенції УНСоюзу, як найбільшої української установи, з проханням схвалити проєкт створення півмільйонової Культурної Фундації УНС, яка буде видатно сприяти розвиткові всіх ділянок української культури і науки, в тому й літератури та ін. видів мистецтва для дітей і молоді, що є підставовою базою і фундаментом виховання майбутніх українських поколінь. На з'їзд прибули 17 письменників, поетів, образотворчих мистців, діячів музичної культури, педагогів.

Працею з'їзду, в якому взяли участь також чимало громадян - гостей, керувала президія, в складі: письменника-сеньйора Романа Завадовича, секретаря ОПЛДМ д-ра Юліяна Лисяка, який проводив з'їздом, а увечорі — зустріччю з дітьми, молоддю і громадянством, та секретаря Романа Геника-Березовського. У вступному слові голова Об'єднання ред. Б. Гошовський закликав перш за все будувати у справі виховання не мури, а фундаменти, і звернув увагу на те, що ОПЛДМ має тепер до 60 членів, але багато з них уже у віці 60-ти років. До Об'єднання слабо надходить молоде творче поповнення, яке знає про неймовірні труднощі видати, а потім розповсюджувати книжки для дітей і молоді. З'їзд вшанував вставанням пам'ять членів ОПЛДМ, які відійшли в інший світ: сл. п. Катрю Гриневичеву, М. Гайворонського, Ю. Тищенка-Сірого, Теклю Білецьку, Д. Соловія, Софію Парфанович, Марію Юркевич, Людмилу Івченко-Коваленко, В. Радзикевича, О. Кобця-Варавву О. Стефановича та кількох діячів дитячої культури в Україні.

На з'їзд прибуло замало членів, і тому вибрано лише одну комісію, резолюційну, в складі: ред. Б. Гошовський, Р. Завадович, Л. Полтава, ред. В. Барагура і п-і д-р Олександра Копачева. Після відчитання протоколу з попередніх зборів у 1965 р., звітували члени Правління ОПЛДМ: ссекретар д-р Ю. Лисяк, скарбник Р. Геник-Березовський, голова Представництва Об'єднання в ЗСА і часово діючий голова Правління п-і Леся Храплива, яка розгорнула велику працю в ЗСА; листовно звітував голова Представництва Об'єднання в Австралії Д. Чуб - Нитченко. Звітували теж голова ОПЛДМ ред. Б. Гошовський, а адміністратор видавничої справи Об'єднання, В. Кушмелин, передав дані для звіту; про працю контрольної Комісії звітував д-р Булак. Після обговорення звітів Правлінню ОПЛДМ уділено абсолюторію.

В дискусії ред. Софронів-Левицький порушив справу творення дитячих і молодечих театральних гуртків, яких є дуже мало, хоча є чималий готовий репертуар. За звітовий період ОПЛДМ ім. Л. Глібова випустило 18 книжок для дітей, в тому й великий збірник „Ми і наші діти", влаштовувало „Двомісячники" книжки для дітей і молоді, розбудовувало гуртки членів-прихильників ОПДЛ, провадило акцію в ЗСА „Серце і Книжка" — вислало завдяки пожертвам 2 000 книжок-подарунків до країн з низькою валютою, провадило освідомну працю серед батьків тощо. Однак, прибутки з розповсюдження книжок ніяк не покриваються з видатками: книжкового майна ОПЛДМ має на майже 40 тис. дол., але на практиці за 5 років праці змогло виплатити письменникам, авторам виданих книжок, лише 245 дол., отже вони фактично працювали безкоштовно для дітей і громади. Найважче становище з розповсюдженням дитячої книжки і далі спостерігається на Заході Канади.

Щоб ОПЛДМ надалі могло продовжувати видавничу діяльність в царині літератури для дітей і молоді, необхідно створити Видавничий Фонд у висоті 50 тис. дол. та законтивізувати ринок і зацікавлення справами виховання українського доросту шляхом літератури — все громадянство і відповідні громадські установи та організації, включно із СКВОР та СКВУ. Видання ОПЛДМ повинні далі бути на зразковій височині, щоб поборювати намагання Москви закидати українську вільну спільноту у світі партійною макулятурою у формі дитячих видань, українською зросійщеною мовою.

До нового Правління ОПЛДМ вибрано: голова Правління ред. Богдан Гошовський, секретар д-р Ю. Лисяк, скарбник Р. Геник-Березовський, представник Правління в ЗСА — Л. Полтава, референти п-і Стефанія Нагірна і п-і Катря Червоняк, члени: проф. І. Боднарчук, В. Кушмелин, інж. В. Вацик, І. Керницький, представник Правління ОПЛДМ на Австралію — Д. Нитченко-Чуб; Контрольна Комісія: голова — д-р Олександра Копач, члени Оксана Бризгун-Соколик, д-р С. Булак. Про завдання і пляни праці на майбутнє реферувала письменниця і мистець Ніна Мудрик-Мриць. Після прийняття резолюцій, було схвалено листа до Екзекутиви УНСоюзу та Делеґатів Конвенції УНС з підтримкою ідей створити півмільйоновий Культурний Фонд УНС, прийнято постанову про створення окремої видавничої установи при ОПЛДМ, заклик про поширення передплат журналу „Веселка" та схвалено звернення до громадянства — заклик про створення 50-тисячної Видавничої Фундації ОПЛДМ в 25-ліття заснування Об'єднання і у 80-ліття „Дзвінка", що припадають на наступний 1971-ий рік.

Увечорі в залі Інституту св. Володимира відбулася зустріч членів ОПЛДМ з громадянством. Її відкрив д-р Ю. Лисяк і нею провадив. Переобраний голова Об'єднання ред. Б. Гошовський поінформував кругло понад сотню присутніх про працю з'їзду, маестро П. Андрусів виступив з доповіддю „Мистецтво і виховання, роля ілюстратора дитячої і юнацької книжки" а письменник-сеньйор Р. Завадович, якого привітали з 50-літтям творчої праці і якого учасники З'їзду іменували Почесним Головою ОПЛДМ, доповідав на тему „Сучасне і майбутнє дитячої та юнацької літератури в умовах діяспори". Після доповідей відбулось їх обговорення з участю д-ра Б. Стебельського, проф. Зеленого від СКВОР, мґр. Т. Горохович, п-і Лещишинової, п. Козловського та ін. Між двома доповідями по-мистецькому прочитала гумореску не названого автора „Нічого надзвичайного" акторка Ніна Теліжин.

Зворушливою була частина зустрічі, коли на сцені вишикувались в одностроях і в народній ноші багато дітей і молоді, а двоє малих гуцуликів вітали письменників для дітей і молоді хлібом та сіллю, за старим звичаєм. З висловами подяки за працю в різних ділянках української культури для дітей і молоді виступали юні члени Пласту, СУМ-у, СУМК-у ОДУМ-у, МУНО, Рід. Школи в Тобікок і Курсу Українознавства. Вони вручили квіти пп: Б. Гошовському, Р. Завадовичеві, П. Андрусеву, В. Барагурі, Л. Полтаві, Лесі Храпливій, І. Смолієві, Ніні Мриць-Мудрик, О. Залеському, І. Боднарчукові. Діти й молодь зробили спільну фотознімку з діячами культури членами ОПЛДМ. З огляду на пізній час виступив проф. Роман Завадович із власним твором, але літературна частина, як її плянувалось, не відбулась, хоча цей пропуск був компенсований важливою громадською дискусією над справами Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді.

Під час з'їзду ОПЛДМ 11 квітня 1970 р. в Торонті відбулась зустріч учасників з'їзду з юніми читачами, делеґатами від Пласту, СУМ-у, СУМК, ОДУМ-у і Рідних Шкіл, які вітали працівників української національно-християнської літератури й культури традиційним хлібом - сіллю. Між молоддю — частина учасників з'їзду: п-і Леся Храплива і п-і Ніна Мриц - Мудрик в третьому ряді, в четвертому від ліва: Іван Смолій, Володимир Барагура, Осип Залеський, Богдан Гошовський, Роман Завадович, Іван Боднарчук, Петро Андрусів, Леонід Полтава.

Першуни-сестрички: Лариса й Ірина з Кліфтону

(До проблеми нашої патріотичної молоді)

Українська громада з неприхованою журбою слідкує за своєю молоддю, що в тутешньому шкільництві готується до життя дорослих громадян. Який тип людини з неї формується? Якою вона виростає? Чи розвивається в неї і свідомість українства, щоб стати пересмцями батьківських національних ідеалів і вже силами, взятими з вільної американської землі, їх реалізувати? Чи може українська кров вливається і безслідно пропадає в могутньому чужому життєвому морю? Оце питання, що неустанно хвилюють нашу громаду. Про це свідчить преса, публічні виступи тощо.

Тому якими то радощами і надіями наливаються серця наші, коли зустрічаємося з такою нашою шкільною молоддю, з уст якої ллється дзвінка літературна українська мова та ще й про українські настрої цих молодих людей. І не диво, бо це ж запевнення, що така молодь без всякого сумніву перебере визвольні прапори батьків своїх і понесе їх високо у змаганнях за волю України.

До таких зразків нашої нашої молоді належать доні панства М. Я. Мартинюків з Кліфтону, в Ню Джерзі: панна Неоніля - Лариса і наймолодша Ірця. Їхня українська мова звучить без найменшої тіні чужого шелесту. Вони зразкові учениці Рідної Школи, а найстарша, студент політичних наук. Це діяльний член управи тамошньої Української Студентської Громади. Якраз тепер організує вона там з нагоди Інтернаціонального Студентського Тижня виставку українського фольклору.

Доні панства Мартинюків, це карні пластунки, від шостого року життя почавши. В Пласті їх ставлять як зразок, якими повинні бути українські пластунки. Лариса й Ірця теж першунами і поза українською школою, в Реґіональній школі ім. Папи Павла VI в Кліфтоні. Тут їх поступ у навчанні найвищий, їхня англійська мова зразкова, про що свідчить факт, що Лариса здобула першу нагороду в окружних змаганнях за найкращий есей. Вся школа знає їх, зразкові учениці ці українки Лариса й Ірця. Розголос про них пішов і поза школу. Раз з нагоди згаданого есею про що розписувалась місцева преса, а оце недавно кореспондент „Ди Геральд Нюз" мав з Ларисою й Ірцею спеціяльне інтерв'ю і опісля помістив про це статтю у згаданому часописі, пишучи, що „вони горді на своє українське походження", та прикрасивши статтю їніми знимками. Там сказано, що Лариса й Ірця люблять свою Україну, хоч ніколи її не бачили, що вони завзято вивчають українську мову, літературу, історію, а свій вільний час від шкільних завдань присвячують зайняттям в пласті — українському скавті.

Панство Мартинюки зі своєю родиною — це живий приклад до статті А. Юриняка „Хто - як не ми винні", поміщеній у „Свободі" з 25 лютого 1970 р.

Так, тільки авторитетними і культурними впливами батьківського дому при допомозі української школи і молодечих організацій збережемо нашу молодь при українстві, як збереглись при ньому Неоніля, Лариса і Ірця Мартинюки — приклад нашої патріотичної і при своїх високих здібностях ще й пильної — працьовитої української молоді.

Марія Стефанів

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Сл. п. інж. Святослав Ігор Яцушко

19-го квітня по полудні відбулися в Українському Інституті Америки жалібні сходини, присвячені пам'яті сл. п. інж. Святослава Ігоря Яцушка, який відійшов у вічність 15-го березня 1970-го р.

Вшанували пам'ять свого члена: Український Інститут Америки, Т-во Українських Інженерів Америки, Т - во „Броди Лев" при участі родини — понад 100 приявних приятелів та співробітників Покійного.

Сл. п. інж. С. І. Яцушко

Адв. Михайло Пізнак говорив в імені УІА, вказуючи на підприємчивість і вроджену інтеліґенцію Покійного. Велика втрата не тільки для родини, нашої спільноти, але зокрема для Українського Інституту Америки, який покладав великі надії на свого Члена — Святослава. УІА мав надію, що Покійний відіграє важну ролю у відновленні активности УІА. Він плянував перебудувати сутерини Інституту для відповідного ужитку. Він любувався імпозантним приміщенням українського дому на П'ятій авеню в Ню Йорку.

Інж. Юрій Гончаренко з'ясував вклад праці бл. п. Яцушка, члена Управи Т-ва Українських Інженерів Америки, в розбудову цього професійного українського Т-ва. Передчасна смерть перервала конструктивну діяльність активного члена Управи Т-ва, який мав усі дані на те, щоб зробити для української справи й науки багато корисного.

Воллес М. Міліч — приятель Покійного з архітектурного бюра, в якому оба працювали довгі роки, зупиняючись на архітектурних працях - проєктах інж. Святослава Ігора Яцушка, уважав помисли Покійного геніяльними архітектурними проєктами. Своєю працею Покійний з'єднав собі велике число американських приятелів, між ними й повище згаданого бесідника. Міліч підчеркнув кількакратно, що архітектурне бюро, в якому вони оба працювали, уважало сл. п. інж. Святослава Ігора Яцушка за свого передового архітекта.

Д-р Мирослав Клюфас зупинився над вкладом праці Покійного в наше громадське життя, зокрема в організуванні допомоги Пряшівщині, де покійний народився. Інж. Яцушко плянував відвідати Пряшів та запроєктувати там перебудову зниценої української католицької катедри і поширити будову музею у Свиднику. Несподівана смерть перечеркнула ці пляни.

Мґр. Лев Стеткевич накреслив шлях Покійного, як друга по зброї, з рамени Т-ва „Броди Лев". Бесідник згадав, що сл. п. інж. Яцушко був одним з наймолодших старшин 1-ої Української Дивізії УНА. Він брав участь в боях на Словаччині, в Югославії та Австрії, був в полоні в Ріміні, де проявив громадську працю.

Мистець Йосип Тулик, особистий приятель Покійного, який минулого року приїхав з Пряшева до ЗСА, намалював портрет бл. п. інж. Яцушка й подарував його галереї Українського Інституту Америки, що міститься в пам'ятковій залі ім. Володимира Джуса, основоположника й фундатора УІА. В цій залі зберігаються пам'ятки членів Українського Інституту Америки, які відійшли у вічність, як маестра Олександра Архипенка й Володимира Джуса.

Відспіванням „Чуєш, брате мій . . ." закінчено жалібні сходини присвячені сл. п. інж. Святослава Ігоря Яцушка.

Роман С. Голіят

Загальні Збори 1-го Відділу ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ в Нюарку, Н. Дж.

1-го березня 1970 р. в УН-Домі в Ірвінґтоні, Н. Дж., відбулися 22-гі Загальні Збори ООЧСУ і в сусідній залі 3-ті Загальні Збори Об'єднання Жінок ОЧСУ.

Зборами керувала президія в складі: інж. М. Семанишин — голова, мґр. А Гординський — заступник і інж. І. Заяць — секретар.

Уступаючий голова проф. д-р М. Чировський обширно звітував із проробленої однорічної праці. Після голови звіт здавали профес. Юрій Кисілевський — секретар Василь Пащак — скарбник і Андрій Андріюк — кольпортер. Звітуючий скарбник подав, що до 31-го грудня 1969 року приходів було 3,562.46. розходів за цей час було 2,998.20. Сальдо — 564.26. Із звіту А. Андріюка довідуємося, що за останніх двох років вислано до 11-ох університетських бібліотек „АБН Кореспонденц" та інших англомовних видань на суму 420 долярів.

За Контрольну Комісію звітував її голова сот. Юрій Кононів.

Відбулася пожвавлена дискусія над звітами, в якій брали участь 14 членів.

На 1970 - 71 каденцію вибрано нову управу Відділу, яку очолив сот. Юрій Кононів. Слід згадати, що це 17-та конвенція Ю. Кононіва, як голови Відділу. До управи увійшли: М. Кормило, проф. Ю. Кисілевський, інж. І. Заяць, Л. Мигаль, В. Пащак, В. Терещук, И. Криса, Ф. Луцишин Б. Процюк, І. Галій, мґр. Я. Рак, д-р Р. Богатюк, проф. С. Вожаківський, проф. І. Кульчицький,

Контрольну Комісію очолив д-р М. Чировський, а членами є: інж. М. Семанишин, мґр. А. Гординський, мґр. В. Мартинець і інж. Р. Кочержук.

Співом „Не пора, не пора" закінчено офіційну частину зборів.

Зборами Об'єднання Жінок ОЧСУ провадила президія в складі: Марія Вожаківська, голова і Галина Галій — секретар.

Вислухано звітів: голови пані Д. Кульчицької, писаря Л. Дзіман, скарбника А. Процюк і суспільної референтки К. Корнявки.

Дискусії над звітами та плян праці на будуче зайняли більшу частину зборів.

Вибрано нову управу ОЖ ОЧСУ під проводом Д. Кульчицької. Членами управи є: Г. Галій, Л. Дзіман, А. Процюк, І. Кононів, М. Вожаківська, К. Корнявка, Н. Криса, М. Ференс, Л. Терещук, Л. Лобур, М. Чайківська, М. Вокало. До Контрольної Комісії вибрані: М. Гой, А. Мигаль, А. Притула.

Спільною перекускою закінчено Загальні Збори цих двох ідейно пов'язаних із собою Організацій.

І. Г.

„СВЯТКУВАННЯ" ЛЕНІНА

Брюссель. — Української Громади в Бельгії відзначили урочистими зборами річницю 20-ліття героїчної смерти в бою Головного Командира УПА і Голови Проводу ОУН на Рідних Землях сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки - Шухевича. Головні відзначування відбулись у м. Льєжі, в присутності представників з різних районів країни. Зібрані, між котрими був о. ген. вікарій Г. Фуканчик, який відправив Богослуження з панахидою, та голова Центральної Управи СУМ мґр. О. Коваль, який виголосив промову, в резолюціях виступили, між ін., проти рішення ЮНЕСКО відзначати річницю Леніна — „творця жорстоких концтаборів".

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. МЕТА: 2500 НОВИХ ЧЛЕНІВ; ДОСІ ЗДОБУТО — 1.891 ДО ДОСЯГНЕННЯ МЕТИ ЩЕ БРАКУЄ — 609 ЧЛЕНІВ. КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕҐАТИ! ВАША КОНВЕНЦІЙНА ПОВИННІСТЬ — ЩОНАЙМЕНШЕ 10 НОВИХ ЧЛЕНІВ!

„Еспанська" виставка української малярки — Р. Лучаківської-Армстронґ

Нові мистецькі ґенерації виринають майже кожного десятиріччя. Трохи більш, як два десятки років тому перша повоєнна хвиля наших мистців причалила до берегів Нового світу, і вже тут, в Америці виростає котрась з черги — друга й третя — українські мистецькі ґенерації. Перша мало подібна до другої, а друга до третьої, але все є щось, що їх єднає, це, передусім, бажання працювати для українського мистецтва. До однієї з тих нових мистецьких ґенерацій, що оформлювалися в Америці на переломі 50 і 60-их років, належить і Роксоляна Лучаківська - Армстронґ, виставку еспанських малюнків якої влаштовує в днях від 3 до 17 травня Український Інститут Америки в Ню Йорку.

Роксоляна, родом зі Станиславова, прибула з батьками до Америки в 1951 року й осіла у Філядельфії. Ще під час науки в середній школе вона студіювала в українській мистецькій студії, а 1957 р. отримала від міста стипендію до Пенсилвенійської Академії Мистецтв. Одночасно, вечорами студіювала вона теоретичні предмети в Пенсилвенійському університеті і закінчила його 1961 р. бакалявратом мистецтв „маґна кум лядве". Ще під час студій вийшла вона замуж за свого колеґу, американського скульптора Ріда Армстронґа і 1964 р. виїхала з ним на постійне проживання до Еспанії, в Малязі. Теперішній її приїзд до Америки зумовлений тим, що профес. Армстронґ запрошений дати цикл викладів у Пристонському університеті.

В Еспанії Роксоляна працювала не тільки над своїми картинами, але й виробила собі ім'я в ділянці декоративних мистецтв — мозаїки і вітражу. В цьому останньому працювала вона новими методами, даючи вітражні композиції не зі скла, а з пластики. Крім різних приватних резиденцій, які вона оздобила своїми працями, 12 її вітражів знаходяться в церкві в Торремолінос. Вона також брала участь у численних виставках, українських і американських (м. ін., у Пенсилвенійській Академії Мистецтв), а в Еспанії виставляла в Мадриді, Малязі і Торремолінос. Цього року її твори можна було бачити на виставці релігійного мистецтва у Філядельфії і Принстоні. Це, так сказати, її мистецька леґітимація. Яке ж її мистецтво?

Малярство Роксоляни Лучаковської близьке до експресіоністичних напрямків, вона любується в гострих контрастах і часто підкреслює кольори чорними або темно брунатними контурами і плямами, що є улюбленим засобом також в еспанському малярстві. Її форми неспокійні і нервозні, але водночас здисципліновані. У своїх малюнках вона часом наближається до абстрактних форм, проте її типи і краєвиди створені на реальному ґрунті. Зате вона поводиться зовсім вільно з формами і кольорами там, де творить не з природи, а пам'яті — у вітражі. Тут усе перетворюється у фантастичні феєрії барв, переданих з чималою стихійною силою, яка перетворює ті барви на якісь космічні хвилі здематеріялізованої субстанції. До речі, техніка пластики дозволяє куди більшу пливкість і розливність барв, ніж це буває у вітражі скляному, і наша мисткиня вповні використовує ці нові спромоги мистецького вислову. Її композиція на виставці, хоч і чимала розмірами, дає тільки зразок її досягнень у цій ділянці, де вона має праці 15 метрової довжини. Вона працює теж над мозаїкою, зразки якої теж показані на виставці.

Еспанські мотиви в нашому мистецтві порівняно нові. З наших мистців тільки Грищенко працював систематичн в Еспанії і його акварелі з цього періоду є в Інституті. На виставці Лучаковської показано 36 експонатів. Після виставок Галини Мазепи і Юліяна Колесара, це чергова високомистецька імпреза цього сезону в Українському Інституті Америки.

С. Гординський

Тарас М. ГРИЦАЙ

ОЛЕГОВІ

У ПАМ'ЯТЬ СИНА І ТИХ СИНІВ, ЩО ВІДІЙШЛИ

„Ти спиш, заснув — чи мрієш, сину,
Збудись. — Вже час, вставать пора,
До праці час." — (Так швидко лине,
Вчорашнє, споминoм мина.)

„Та знай: — сьогодні, — все в неонах,
А завтра спогад лиш палкий,
Не нам блукати в Пантеонах,
Не нам судить цей світ яркий".

„Ти спиш, мій сину? — Спи, єдиний,
Тим сном, що юністю дзвенить,
Тим сном, що силою змінливий,
Що день по трудах променить".

„Мій сину": — мій? — чи лиш ілюзій,
І мрій і плянів ореол?
Та Твій Творець в своїй потузі
Ген, перед свій позвав престол.

Пройшов Ти Сциллу і Харибду
В руках у матері. — Вона ж —
Вона могла здусити гідру,
Тобі поставить Ермітаж.

„Ти, Олег — син наш первородний;
Наш — Олег Віщий:" — предок Твій
Від їді впав (хоч як хоробрий),
А Ти від людських згинув змій. —

О Творче всесвіту, о Царю,
В любові божеській, святій,
Всміхнись до матері, Владарю,
Пошли їй щастя промінь Свій."

Дозволь і нам забути горе,
Сестрі, і братові, й мені,
Позволь пройти „житейське море",
Во вік скоритися Тобі".

„Ти спиш, заснув, чи мрієш, сину?
Не встанеш, хоч вставать пора.
А ми: — Як час прийде, полинем
Де Вічність Вічністю Свята."

Ню Йорк, 17 квітня, 1970.

Успіхи нашої академічної молоді в Чикаґо

Нортістерн Стейт — це молодий, бо всього десятилітній коледж в Чикаго. На приблизно 10 тисяч студентів є там три десятки українців, здебільша дівчат. Найшлась між ними заавансована студентка, талановита і вже відома мисткиня п-ні Леся Дяченко-Кочман, і завдяки її ініціятиві, при активній підтримці Марійки Іващук, Оксани Скиби, Ольги Смишнюк та інших засновано там Український Клюб, який за один рік праці має вже деякі досягнення. Започаткував Клюб на весні минулого року прегарно оформленою виставкою зразків українського народнього мистецтва, в чому велика заслуга голови 83-го відділу СУА п-ні Вололимири Демус. Цього року члени Клюбу відзначили скромною але стилево подуманою імпрезою пам'ять Шевченка, і влаштували прилюдний показ писання писанок. Ця остання імпреза мала великий успіх серед студентської молоді. Опікуном Клюбу є проф. Мирослав Семчишин.

Вечір подолян

Редакційно-видавнича Колеґія Кабінету дослідження Поділля приступає до відбору писаних творів, якими тепер диспонує в кількості більше 30, для першого тому „Поділля". Для поширення тематики перманентного дослідження Поділля наступних видань передбачено заохочувати до збільшення числа його авторів — через популяризацію в пресі і доповідями на імпрезах в УВАН. З цією метою відбудеться вечір Подолян в Академії 10-го травня о 5 год. по полудню —206 Вест 100 Стр., з програмою: 1). Враження з відвідання м. Кам'янця Подільського і висвітлення фотопрозірок — А. Горняткевич. 2). Світочі Православ'я на Україні, портрети — о. С. Кіндзерявий-Пастухів. 3.) Спогади про художників - подолян — Д. Горняткевич. 4). Виступ юних бандуристів школи проф. о. С. Кіндзяревого - Пастухова.

ВИЙШЛА „ЛІСОВА БАЙКА" ГАЛИНИ ВАРВАРІВ

Вашингтон, Д. К. — У не зазначеній друкарні вийшла великого формату збірка Галини Варварів під назвою „Лісова Байка та інші п'єски для дітей", з підназоловком „Перекази українських традицій українським дітям". Збірка має 18 стор., друкована обкладинка синього кольору, а тексти надруковані на циклостилі, з багатьма мовними й граматичними помилками. До них входять за порядком: „Лісова Байка", „Ніч під Андрія", „Свят Вечір на Волині в роках 1939 - 1943", „Баль Квіів". Перед кожним з чотирьох текстів друкарня дала великі заголовні сторінки з прізвищем авторки та назвою тексту.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ВІЛЛІ БРАНДТ ВИСЛАВ листа польському комуністичному диктаторові Владиславові Гомулці, „забувши" поінформувати про це міністра закордонних справ Вальтера Шееля. Цей „інцидент" вніс дисонанс у коаліцію соціял-демократів і вільних демократів: Шеель є представником Вільно-демократичної партії. Все ж, припускають, що Брандт перепросить Шееля і коаліція урядуватиме далі.

В невимовному смутку повідомляємо наших Приятелів і Знайомих, що наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

МИКОЛА КОРОЛЬ

помер несподівано на 52 р. життя, 29-го квітня 1970 року.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 1-го травня 1970 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенню П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 2-го травня 1970 р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до Української Православної Церкви Пресв. Тройці при Брум вул., а опісля на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина КАТЕРИНА
доньки: МАРІЯ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ ПІЛЬ
ГАЛЯ, ІРКА і ОРИСЯ
внучка ЛЯРИСА

Ділимося сумною вісткою з усією Сумівською Родиною й Українським Громадянством, що в понеділок, 27-го квітня 1970 року несподівано відійшов у Вічність на 42-му році життя

бл. п.

ІВАН СУСЬ

кількарічний керівник Відділу Юнацтва СУМА ім. „Канів", довголітній виховник Юнацтва СУМА, і член Управи Осередку СУМА.

ПАНАХИДА в четвер, 30-го квітня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми.

ПОХОРОН в п'ятницю, 1-го травня 1970 р. о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра, а опісля на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВП. Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

УПРАВА І БУЛАВА ОСЕРЕДКУ СУМА ІМ. ГЕН. ХОР. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ

Ділимося з Рідними, Приятелями, Знайомими сумною вісткою, що наша Найдорожча

МАТИ, СЕСТРА, ТЕТА та БАБУНЯ

бл. п.

КАТРЯ ТРЕМБІЦЬКА з роду Миськів

вдова по сл. п. РОМАНОВІ — гімназійному професорові в м. Любачеві, довголітня директорка дівочої народньої школи в м. Любачеві, вчителька української школи в Кракові та довголітня громадська діячка в краю і на еміграції

упокоїлася в Бозі 28-го квітня 1970 р. на 89-му році життя в Брукліні, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 30-го квітня ц. р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Тжаска, 648, 4-та Евеню в Брукліні, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 1-го травня 1970 року о год. 8:30 ранку з похоронної каплиці до церкви св. Миколая, а звідтіля на кладовище St. Charles, Pinelawn, L.I., New York.

Горем прибиті:
син ВОЛОДИМИР з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
внучка ЛЕСЯ
брат ЮЛІЯН з родиною у Львові
братаниця ІРЕНА ЗВАРИЧ з родиною
братанки: ВОЛОДИМИР МИСЬКІВ та ЯРОСЛАВ БАБУНЯК з родинами
Близька і дальша Родина в Америці, Польщі та Україні

Ділимося болючою вісткою, що 25 квітня 1970 року, по довгій недузі, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУСЬ, б. підпоручник УГА

бл. п.

ВОЛОДИМИР ФЕДОРОВИЧ

ПОХОРОН в середу, 29-го квітня 1970 р. на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — ЮЛІЯ
донька — ОЛЬГА з мужем
син — БОГДАН з дружиною
внуки: ЮРКО, МАРТА, ІГОР, РОМАН, МАРКІЯН
і сестра в Україні

В неділю, 3-го травня 1970 року о год. 2:30 по пол. відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ

св. п. Д-ра ЄВГЕНА ГРИБОВИЧА

на ЦВИНТАРІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в САВТ БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

Запрошую Рідних, Приятелів і Знайомих.

ДРУЖИНА І ДОНІ

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО в Провідну Неділю, 3-го травня 1970 р. після Служби Божої відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ

св. п. проф. ВІКТОРА ДОМАНИЦЬКОГО

на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

Чин посвячення доверишть Високопреосвящений Архиєпископ МСТИСЛАВ.

Т-ВО АБСОЛЬВЕНТІВ УГА-УТГІ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Теодора Рожанковського

першого Команданта УСС і Отамана УСС

зложили

НА МУЗЕЙ УСС

П-ні Анна ДМИТЕРКО-РАТИЧ	10.00 дол.
Д-р Сава НИКИФОРЯК	10.00 дол.
Петро ПОСТОЛЮК	10.00 дол.
Володимир НАЗАРЕВИЧ	5.00 дол.
Разом	35.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Вуйка

бл. п. ТЕОДОРА РОЖАНКОВСЬКОГО

складаємо 20.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Дітройт, Міч. Євгенія і Володимир МОСКАЛЮК

ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ УНСОЮЗУ НЮ ЙОРКУ і ДЖЕРЗІ СИТІ

повідомляє, що

в п'ятницю, 8-го травня 1970 року

о год. 7:30 веч.

в ДОМІВЦІ Т-ВА „ДНІСТЕР", 361 ВІДД. УНС при 119 Аве. „А", між 7 і 8 вул. в Ню Йорку

— відбудеться —

СПІЛЬНА ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА НАРАДА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ОБОХ ОКРУГ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Спільна поїздка на конвенцію;
2. Завершення конвенційної кампанії під гаслом „Не поїдемо на конвенцію з порожними руками";
3. Конвенційні рекомендації й резолюції.

Усі Делеґати та Головні Урядовці обох Округ повинні взяти в нараді обов'язкову участь.

ПО НАРАДАХ — ПЕРЕКУСКА

За Округу Ню Йорку	За Округу Джерзі Сіті
Іван Флис, гол.	Мирон Сірий, гол.
Мик. Хоманьчук, секр.	Дм. Дидик, секр.

ЗУСТРІЧ КОЛИШНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ГІМНАЗІЇ У РОЗЕНГАЙМІ

Просимо прибути на дружню зустріч усіх колишніх Викладачів та Студентів гімназії у Розенгаймі-Стефанскірхені.

ЗУСТРІЧ ЗАПЛЯНОВАНА

на 23-го і 24-го травня 1970 року на оселі УРСоюзу в Глен Спей, Н. Й.

Просимо прибути з родинами.

ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ

Про свою згоду повідоміть Голову Ініціятивного Комітету до 10 травня ц. р. на адресу:

Mr. WSEWOLOD BYSTRYCKY
2 White Oak Drive, Livingston, N.J. 07039
Tel.: (201) 944-0063

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ ВІДДІЛ ПАССЕЙК — КЛІФТОН, Н. Дж.

— скликає —

в неділю, 10-го травня 1970 року

о год. 6-ій вечора в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ при 240 Говп Евеню в Пассейку, Н. Дж.

ВСЕГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ

У СПРАВІ РОЗБУДОВИ ГАРВАРДСЬКОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

На Зборах доповідатиме організаційний референт ФКУ, п. Богдан Тарнавський.

З цієї нагоди будуть роздані грамоти всім жертводавцям, що жертвували по сто і більше долярів на Фонд Катедри Українознавства.

Просимо Українську Громаду прибути чисельно на ці Збори, щоб послухати як розвивається Центр Української Науки в Америці.

ЕКЗЕКУТИВА

КОЛЬОРОВИЙ ЗВУКОВИЙ ФІЛЬМ продукції ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА

„СВЯТА СОФІЯ В РИМІ"

буде висвітлений:

в СУБОТУ, 2-го ТРАВНЯ 1970 р. о год. 7:30 веч., в Українській залі, Cohoes, N.Y.

в НЕДІЛЮ, 3-го ТРАВНЯ, год. 6:00 веч., в українській католицькій залі св. Миколая у Watervliet, N.Y.

в СУБОТУ, 9-го ТРАВНЯ, год. 7:30 веч., в залі св. Володимира, Front St., Hempstead, N.Y.

в НЕДІЛЮ, 10-го ТРАВНЯ, год. 4:00 по пол. в залі св. Михаїла в New Haven, Conn.

Союз Українок Америки, 86-ий Відд. в Ньюарку, Н. Дж. запрошує ВШ. Громадянство на 1-шу частину своїх ШИРШИХ СХОДИН, у вівторок, 5-го травня 1970 р., де

ред. ВАСИЛЬ КАЧМАР

виголосить ДОПОВІДЬ п. н.

„ЧИ БУДЕ ПАТРІЯРХАТ"

Початок год. 8-ма веч. Заля Чорноморської Січі, 690 Sanford Avenue, Newark, N.J.

Іван Одежинський переобраний на голову УАРК у Філядельфії

Загальні збори Українського Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії є завжди небуденною подією в житті нашої української громади. В наших політичних клюбах вимірюється наша політична вага, і де наша участь в суспільно-політичному укладі сил стає визнаним фактором. Таким політичним клюбом є УАРК у Філядельфії.

Численність членства, 500 зареєстрованих членів Клюбу, активна діяльність кожночасової екзекутиви, ділова й ефектовна участь активного членства в багатьох виборчих кампаніях, постійна участь багатьох членів Клюбу в працях політичних проводів тих дільниць міста, в яких вони мешкають, фінансова жертвенність, а саме головне, молодий і ентузіястичний характер цього центру нашої політичної діяльности — все це разом створило Клюбові солідну репутацію серед керівних чинників Республіканської Партії, почавши від міського комітету й кінчаючи на краєвому проводі у Вашингтоні.

Річні загальні збори УАРК, що відбулися в залі „Тризуба" 19 квітня б. р. телеграмою вітав заступник губернатора Пенсилвенії Реймонд Бродерік, знаний нашій громаді з багатьох прихильних українській справі виступів. Адвокат Тома Дармопрай, член комісії політичного плянування у проводі Республіканської Партії і довголітній активний діяч Клюбу, привітав присутніх від імени головного контролера міста пана Тома Гола, від імени прокурора міста Арлена Спектора збори вітав його заступник, молодий адвокат українець Тарас Вовчок, призначений керівником відділу слідства над наркотиками та ракетирством. Особисто збори вітав наш добрий приятель і порадник судд я Джордж Тварди.

Працею зборів керувала президія в складі: Володимир Біляїв — голова, Мирон Карбівник — заступник голови, Люба Калита — секретар. Відчит про діяльність Клюбу за звітний період зробив його незмінний продовж кількох каденцій голова Іван Одежинський, дійсний пропагатор і чемпіон нашої активізації в політичнім житті міста. Текст проєкту резолюцій і постанов прийнято одноголосно. На внесок К. К., що його відчитав д-р Вол. Рудницький, також одноголосно уділено абсолюторію уступаючій управі. На внесок Номінаційної Комісії одноголосно відкритим голосуванням вибрано нову Управу, до якої увійшли: голова — Іван Одежинський, заст. голови — Володимир Біляїв, Катерина Галамар, Ігнат Білинський і Любомир Трицецький, секретар — Мирон Карбівник, касир — Ірена Прокопишин і рекорд. секретар — Люба Калита; члени — Іван Гельо та Юрій Поритко.

Резолюції і постанови стверджують, що діяльність членства присвячено справі відновлення свободи і незалежности для України, засвідчують підтримку президентові Ричардові Ніксонові в його намаганнях зберігти порядок в країні, протестують проти рішення ООН відзначати століття Леніна, зголошують свою підтримку Михайлові Кіцакові та Олексі Заброцькому — кандидатам Республіканської Партії до Конгресу ЗСА. Перед закінченням зборів голова президії представив присутнім визначну діячку нашого клюбу, членку проводу стейтового Об'єднання Жінок Республіканок пані Катерину Галамар, кандидата до Законодавчої Палати в Геррісбургу пана Фреда Перрі та інших американських гостей.

Пан В. Біляїв представив присутнім почесного гостя на річних зборах пана Михайла Кіцака, кандидата Республіканської Партії на конгресмена від повітів Беркс і Скюкіль у Пенсилвенії. Наш визначний земляк промовляючи полонив всіх простотою та ядерністю викладу і глибоким розумінням тих проблем, перед якими стоїть наша країна. Політичні експерти дають панові Кіцакові великі шанси виграти вибори. Не маючи змоги віддати за нього голоси, членство нагородило нашого кандидата не тільки щирими аплесками, але й грошовим даром на його виборчі видатки. Після виступу пана Кіцака відбулося введення в урядування нововибраної Управи, Ради Директорів, та Контрольної Комісії УАРК, що перевів сеньйор клюбу д-р Вол. Рудницький.

Збори закінчились товариською перекускою і ґутіркою, під час якої присутні мали нагоду ближче запізнатися і порозмовляти з нашим, дай нам Боже, майбутнім конґресменом, що є людиною великого особистого чару, глибокої ерудиції і скромности.

Присутніх на зборах членів і гостей — коло 300 осіб.

Мир В-д

ОПУБЛІКОВАНО ПОШИРЮВАНИЙ В СССР ДОКУМЕНТ З ПРОГРАМОЮ ЛІКВІДАЦІЇ СОВЄТСЬКОГО ЛАДУ

(Закінчення зі стор 1-ої)

ка, на думку Програми, була боротьбою між цими двома тоталітарними силами за захоплення чужих територій. Переможна, за допомогою Заходу, у цьому змагу Росія після війни організувала систему васальних держав, які мали бути форпостом до дальших завоювань, до дальшої боротьби за опанування світу, наслідком чого прийшло до розколу між Заходом і Сходом та до небезпеки нової війни, що може бути загрозою для людства.

Капіталістична система держав

У другій частині Програми проводиться аналізу, капіталістичного Заходу, яка заперечує основну совєтську тезу про його завмирання та розклад, та вказується на те, що усі минулі лиха капіталізму сьогодні не існують і радше перейшли в спадку до східнього соціялізму (так Програма увесь час називає совєтську систему — М. П.). На думку Програми, капіталізм — суспільний лад, що не загниває чи завмирає, це радше молодий і життєздатний лад. Історія виявила, що соціяльні недостачі капіталізму не мають органічного характеру, що вони „все успішніше виліковуються і викорінюються, що доказує велику життєву силу капіталізму".

Після того Програма розглядає основні недостачі капіталізму, що сьогодні належать уже у високо-розвинутих капіталістичних країнах до минулого. Зникло безробіття, а матеріяльне забезпечення залишків безробітних вище від середнього заробітку при соціялізмі. Життєвий рівень в капіталістичних країнах безупину підвищується. Те, що називається за капіталістичними критеріями вбогістю, є за соціялістичними критеріями — заможністю. Успішно проходить боротьба з расовою дискримінацією („керівні верстви білого населення ЗСА самовжертвенно борються за рівноправність негрів". З другого боку „нічим не виправдані підпали будівель, масові грабунки і погроми замість мирних демонстрацій говорять про недостойну поведінку негрів в демократичному суспільстві"), а також зі злочинністю („крім того в демократичних капіталістичних країнах немає злочинів держави супроти людини").

Монополії, на думку Програми, обмежені законодавством, крім того акції монополій все частіше попадають до рук робітників і фермерів. „З другого боку монополії — краща економічна форма, ніж анархія малих підприємств чи економічна сваволя єдиної всеобіймаючої державної монополії". Економічна експансія капіталізму має в собі позитивні сторінки, інвестиції чужого капіталу приносять спільну користь, як господарям, так і власникам концесій, крім того ця експансія не супроводиться політичним уярмленням країни. Так звана „капіталістична експлуатація" контролюється та обмежується законодавством, а також акцією профспілок.

У зв'язку з цим Програма приходить до висновку: „що капіталізм має в собі позитивні соціяльні вартості й постійно їх нагромаджує; що капіталізм на сьогодні забезпечує в світі: а) найвищий добробут (СССР на місці); найбільші людські свободи (СССР на останньому місці); що боротьба проти капіталізму в різних її формах є злочинною і безцільною.

(Закінчення буде)

Ректор УВУ, проф. В. Янів повернувся до Европи

(Закінчення зі стор 1-ої)

ції на терені ЗСА і Канади, зокрема Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців, УККА, УНС, і КУК на терені Канади та наші наукові установи УВАН в Ню Йорку й у Вінніпезі та НТШ у ЗСА і в Канаді. Він відбув зустріч з дійсними членами Історично-Філософічної Секції НТШ. Дня 18 квітня ц.р. проф. Янів взяв також участь в засіданні Головної Ради НТШ, до якої він входить від Европейського НТШ в Мюнхені-Сарселі. В дні 19-го квітня ц.р. ректор Янів взяв також участь в нарадах Президії Секретаріяту СКВУ в Ню Йорку, під час яких оформлено Підготовний Комітет для Світової Ради української вільної науки та обрано на голову цього Комітету саме проф. В. Янева. Ректор УВУ, прощаючись перед своїм від'їздом до Мюнхену, обіцяв в половині осени цього року знову відвідати нашу спільноту в ЗСА і Канаді, щоб спільно з нею відзначити 50-річчя існування українського еміґраційного університету, національної Альма Матер — УВУ.

Д-р ІГОР ШАНКОВСЬКИЙ ВИЇЗДИТЬ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Карбондейл, Ілл. — Департамент чужих мов Стейтового університету з Іллиной висилає в травні викладача чужих мов проф. д-ра Ігоря Шанковського до Югославії, де він має завдання організувати станицю Стейтового університету з Півд. Іллиною. У квітні д-ра Ігоря Шанковського, відомого поета, іменовано при тому Стейтовому університеті надзвичайним професором чужих мов та членом Професорської Ради Школи випускників університету. Таке призначення означає його стабілізацію, „тенюр", в академічному званні.

„РЕАЛІТЕТИ" В ЧУЖИХ І В НАС

(Закінчення зі стор. 2-ої)

справді незалежної Німеччини, і його, як такого, оваційно вітає населення підневільної частини Німеччини. Якби в Україну поїхало сьогодні якесь представництво вільних українців (офіційно, а не як приватні туристи — це зовсім інша річ), то, визнавши „реалітет" УССР, вони мусіли б піти у цілковиту „Каноссу", визнаючи Україну, як московську колонію і нічого не одержуючи за це взамін. І кого і як мали б тоді вітати підсовєтські українці?! Тих, які спроневірили ідею нашої Визвольної Боротьби й ідею відновлення нашої вільної держави?!

Ні, немає жадних аналогій поміж нинішньою Німеччиною й Україною. Це настільки очевидне, що навіть не треба було про це писати, якби не дивовижні голоси, що, як зазначено, саме тепер з'являються на сторінках деякої української преси.

Західня Німеччина — це таки справді суверенна демократична держава — зі своїми звязками з чужинецьким світом, зі своїм військом, з потужною економікою. І тому вона може собі дозволити політику експериментів, хоч і підлягає критиці опозиції. Але ці експерименти можуть хібащо не вдатися, а тому вони залишаться лише риском.

Україна не має своєї держави. Вона має тільки ідею відновлення своєї вільної і незалежної державности і неупокорений народ, який живе у підневільних умовах страшного окупаційного режиму. Народ на нашій батьківщині ставить спротив окупаційному режимові у різних, можливих для нього під сучасну пору, формах. Він не може відверто виступати з ідею відновлення своєї суверенности. Це завдання завдання зберегти і не спроневірити ідеї відновлення суверенности — спадає на вільних українців.

Якщо для уряду Брандта визнання „реалітетів" — це тільки риск, то для нас визнавання „реалітетів" — це повна капітуляція і національне самогубство.

Вісті з Українського Музею і Бібліотеки в Стемфорді, Конн.

Подаємо до відома, що Лемківський Шематизм з 1936 року вже надрукований і на днях буде висланий всім, які замовили і прислали належитість в сумі 5. дол. Наклад малий, а заінтересованням цим документальним шематизмом — велике, тому просимо спішитися з замовленням.

Лемківський „Шематизм" охоплює дев'ять деканатів Перемиської Єпархії, які були в році 1934 виділені в окрему Адміністрацію Лемківщини. До кожної парохії додана коротка історія та знимка церкви, а деколи і приходства. Для кожного українця — це цінний набуток для бібліотеки, зокрема для всіх б. мешканців, чи тих, що їх батьки походять з Лемківщини, це немов родинна пам'ятка.

До „Шематизму" доданий вступ з історією створення лемківської Адміністрації, як теж додана рідка знимка останнього Апостольського Адміністратора о. митрата Олександра Малиновського. Ціна 5 дол.

Замовлення просимо слати на адресу:

Ukrainian Museum, 161 Glenbrook Rd., Stamford, Conn. 06902.

На Комісії у справах молоді УССР звітували про військово-патріотичну підготову

Київ. — Укінці квітня ц. р. відбулось засідання Комісії Верховної Ради УССР у справах молоді. Учасники заслухали, між ін. точками, звіт заступника голови Комісії Покальчука „про виконання рекомендацій Комісії від 4-го березня 1969 р. про військово - патріотичне виховання студентів вузів, учнів технікумів, загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних училищ", про що повідомила „Радянська Україна" з 25 квітня. Постанова про військове виховання молоді стосується всього Совєтського Союзу, і тепер всюди форсується її здійснення. У воєнізованих гуртках молодь має готуватись стати летунами, парашутистами, радіо - зв'язківцями, мінометниками і т. д. — отже, йдеться про підготову молодого цивільного населення в СССР і своєрідну мобілізацію молоді — без проголошення мобілізації. В нарадах брали участь такі працівники Комісії, як В. Шульженко, В. Дикусаров, М. Стратонов, Г. Сердін, а головою Комісії що мала б опікуватись справами української молоді на Батьківщині, є А. Уланов. На засіданні, між ін., відзначалось, що „на деяких підприємствах ще не зроблено докорінного поліпшення умов праці, навчання і відпочинку молодих робітників і службовців".

ТАРЗАН, Ч. 6358. Наомі легковажить пересторогу Тарзана

Ці дунн не будуть співпрацювати! Ми радше підождім, поки гелікоптери прибудуть з доставами харчів. Після того, як нагодуємо їх, будемо знову пробувати знайти причину їхньої недуги...

Нічого! Я вже зайду її! Я не боюся їх!

Вернися, медсестро Наомі! Пригадай собі Мото-Мото!